

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 12. september 2017 kl. 13:15 – 15:05.

Møterom 546

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Hilde Hauge – vara for Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Jan-Ove Førstad (a)

Øyvind Røed (b)

Veronica Ljosheim – vara for Kjersti Bakke Sørensen (c)

Lise Carlsen (d)

Erlend Aarli (d)

Sekretær: joanne.spielkavik@jurfa.uib.no

Forfall: Synne Sæther Mæhle, Kjersti Bakke Sørensen (c)

ePhorte 17/585

Neste møte: Onsdag 18. oktober 2017, kl. 10:15. Møterom 448 JUSII.

Sak 51/17	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader – nytt SU beholder formatet på innkalling/saksliste. Dagsorden: Ingen merknader.
Sak 52/17	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 13. juni. Godkjent på sirkulasjon 13. juni. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak a) EXFAC Juridisk forprøve Litteratur b) EXFAC Juridisk forprøve Tillegglitteratur c) JUS111 Forvaltningsrett I Emneansvarlig d) JUS124 Tingsrett Emnebeskrivelse e) JUS131 Kontraktsrett II Litteratur f) JUS250-2-D Velferdsrett Faglig overlap [med emnene dette emnet erstatter] g) JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett og JUS251-2-B Arbeidsrett fordypning Litteratur h) JUS270-2-B Economic Analysis of Law Faglig overlap [med emnet dette emnet erstatter] i) JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse Emnebeskrivelse [tidligere Universitetspedagogisk veiledning]. j) JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law. Litteratur Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til joanne.spielkavik@uib.no
3	Ferdige kandidater. Oversikt over jurister fra og med 2003.
4	Status med hensyn til toårig masterprogram, jf. sak 51/15-4.
5	Poenggrenser opptak fra og med 2010. Oversikt fra studieadministrasjonen. Kilde: SO https://www.samordnaopptak.no/arkiv/statistikk/17/poenggrenser_2017_2016.html
6	Dekanvedtak : Retningslinjer for engasjement av gjesteundervisere og gjesteforskere.
7	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng Fagansvar Erstatningsrett og forsikringsrett. Anne Marie Frøseth går ut som fagansvarlig og erstattes av Knut Martin Tande. Fra og med studieåret 2017/18 har Bjarte Askeland og Knut Martin Tande fagansvar for Erstatningsrett og forsikringsrett i emnet JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. [Forslag til endring av tekst i wiki om tildeling av fagansvar: <i>Fagansvar avtales mellom</i>

de involverte, meldes til emneansvarlig og studieseksjonen/SU. Bare dersom noen av disse involverte ikke blir enige, eller andre formelle forhold er til hinder for en ønsket ordning, involveres studiedekan og eventuelt andre organer.]

Sak 53/17	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1 2007/4921-13 SU uttaler	Årsmelding 2016 fra Den sentrale klagenemnden. Alle vedtakene har vært forelagt studieutvalget og fakultetsstyret i fulltekst.
	Studieutvalget konstaterer at vårt fakultet fortsatt er det som har flest saker i Den sentrale klagenemnden, det gjelder så vel fusk som klager. Vi har ca. 13 % av UiBs studenter og 37,5 % av sakene i nemnden. At vi er overrepresentert i fuskesaker er neppe oppsiktsvekkende, siden vi driver omfattende tekstkontroll og har (kontroll av) hjelpemidler til eksamen. At vi er overrepresentert i klagesaker er heller ikke oppsiktsvekkende, idet vi kan forvente at våre studenter er mer rettighetsorientert og klar over reglementer og lovgiving, samtidig med at studiet er omfattende regulert. Betydelig karakterpress gjør seg også gjeldende i saksmengden (formelle klager på eksamen og sensur). Vi konstaterer at fakultetets vedtak er i god overensstemmelse med de føringer som er lagt for lovforståelse og praksis.
2 SU uttaler	Årsmelding 2016 Felles Klagenemnd. https://www.samordnaopptak.no/info/om/klagenemnder/felles-klagenemd/tidligere-arismeldinger/arismelding_2016-(2).pdf OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat. Begge årsmeldingene er nyttige retningsvisere for vårt arbeid med fusk og med saksbehandling generelt. Her er momenter vi kan dra nytte av hvis vi går inn for å lage retningslinjer for hva som er «tillatt» ved hjemmeeksamen, så vel med hensyn til kildebruk som med hensyn til samarbeid.
3 SU uttaler	Spesielemnerapport 2017. Spesielemnetall 2017. Oversikt fra studieadministrasjonen. Oversiktene gir et bilde av tilstanden i porteføljen, som bør kunne nyttes i det videre arbeidet med kvalitetssikring av spesielemnene. Studiedekanen vil se nærmere på innhold og form i de årlige spesielemnerapportene med sikte på å gjøre dem til bedre styringsverktøy. Rapporten forelegges fakultetsstyret.
4 SU uttaler	JUS114 Juridisk metode Kursrapport. Studieutvalget takker for rapporten. Til pkt 1 a iii, merknaden om ønske om å omarbeide noe av emnestrukturen: SU etterspør nærmere redegjørelse for hva som er utfordringer/problemer med storgruppene og ber emneansvarlig vurdere tiltak som kan få gruppene til å fungere bedre. Dersom det ikke er mulig: Emneansvarlig oppfordres til å utarbeide et forslag innenfor realistiske rammer og presentere dette for studieadministrasjonen og faglig ledelse med sikte på videre bearbeidelse og eventuelt implementering. En slik endring må eventuelt vedtas av studieutvalget; dersom det medfører økt ressursbruk må det også vedtas av fakultetsstyret. Til pkt 2 b, merknad om ønske om mer tid: Studieåret er organisert ut fra emnenes omfang i studiepoeng. Ved en mulig ny studieordning vil eventuelle innspill med hensyn til slik fordeling/organisering kunne bli tatt i betraktning.
5 SU uttaler	JUS132 Pengekravsrett Kursrapport Studieutvalget takker for rapporten. Til merknadene om karakterfordeling: Det er viktig å være klar over at «normalfordelingen» ikke skal sees som et mål for den enkelte eksamen, eller for sensuren i det hele tatt. Målsetningen om normalfordeling knyttes ikke til sensur, men til nivået på eksamensoppgaver, se Instruks om oppgavegjeving og sensur pkt 1.2 http://www.uib.no/jur/22792/instruks-om-oppg%C3%A5vegjeving-og-sensur Studieutvalget sier seg tilfreds med kursgjennomføringen og peker særlig på at tidligere evalueringer og innspill er tatt hensyn til.
6 SU uttaler	JUS134 Rettshistorie og komparativ rett Kursrapport Studieutvalget takker for rapporten.

Dette emnet har generelt vært preget av stort engasjement fra emneansvarlig også med hensyn til å prøve ut nye tanker i undervisning og prøving. Her framkommer interessante drøftelser rundt pedagogiske grep og virkemidler for å oppnå optimalt læringsutbytte samt motvirke uheldig studentadferd som virker i motsatt retning. Emneansvarlige oppfordres til å arbeide videre langs disse linjene i videre faglige fellesskap, herunder også med universitetspedagogisk kompetanse. Ideen om obligatorisk quiz underveis bør prøves ut. Også tanken om storgruppeledersamlinger er et positivt trekk med hensyn til å skape helhet i kurset og en felles forståelse av emnets mål og virkemidler. Det samme gjelder for sensormøtet.

Det sees også som positivt at det stilles reelle faglige krav til arbeidsgruppeoppgavene og at disse underkjennes der de ikke oppfyller faglige minstekrav.

Studieutvalget støtter den tanken om dynamikk som kommer til uttrykk i pkt. ii – vi. Vi viser til de nye retningslinjene for gjesteundervisere, og oppfordrer til å forholde seg aktivt til denne muligheten.

Dynamikken som kommer til uttrykk ved at 1/3 av oppgavene skiftes ut hvert år, er også et ubetinget gode.

Med hensyn til obligatorisk kursoppgave: Vi tar sikte på en bredere gjennomgang av alle emner der samlet arbeidsbelastning i forhold til studiepoeng blir et tema. I den sammenhengen kan det være mulig å finne plass til flere/andre aktiviteter enn det som gjelder nå.

Om litteratur: Eventuelle endringer i litteraturen må forelegges SU, med særlig begrunnelse der man eventuelt nærmer seg yttergrensen for sidetall i emnet (600 sider). Vi viser til punkt 2 i SU sitt vedtak om sidetallsnorm (sak 54/16 den 14. juni 2016: «Det er ikke meningen at denne endringen i studieplanen skal åpne for en generell og ugrunnet økning av hovedlitteraturen. Den nærmere fastlegging av omfanget på hovedlitteraturen skal skje med grunnlag i en vurdering av den samlede arbeidsbelastningen i emnet. Det skal videre tas hensyn til hvor i studiet emnet er plassert, sånn at hovedlitteraturen i emner som er plassert mot slutten av studiet normalt vil være mer omfattende enn emner tidlig i studiet.» SU oppfordrer til at også vurderingsformen (hjemmeeksamen) tas med i vurderingen/begrunnelsen for en eventuell utvidelse av hovedlitteraturen.

Til merknadene om karakterfordeling: Det er viktig å være klar over at «normalfordelingen» ikke skal sees som et mål for den enkelte eksamen, eller for sensuren i det hele tatt. Målsetningen om normalfordeling knyttes ikke til sensur, men til nivået på eksamensoppgaver, se Instruks om oppgavegjeving og sensur pkt 1.2 <http://www.uib.no/jur/22792/instruks-om-oppg%C3%A5vegjeving-og-sensur>

Til merknaden om behovet for en «mal» for skriving av hjemmeeksamen. SU kan slutte seg til et slikt behov, men anser at det er nødvendig at dette koordineres med andre tiltak fakultetet har gående med hensyn til skrivekvalitet – jf. «Bedre språk – bedre jurister» og de retningslinjene for kildebruk og henvisning som er publisert på UiBs sider.

Studentrepresentantene i SU tar sterkt til orde imot at forelesningene ikke publiseres fortløpende kort etter at de er holdt. Det vises til at denne praksisen forsterker tilbøyeligheten til – og «markedet for» – transkribering av forelesningene, idet studentene ønsker å ha innholdet i forelesningene tilgjengelig umiddelbart. Utsettelsen har også en uheldig effekt for studenter som reelt ikke har kunnet møte på forelesningene.

7

SU uttaler

JUS131 Kontraktsrett II [Kursrapport](#).

Studieutvalget takker for rapport.

[SU ser det som uproblematisk at emneansvarlig var til stede under behandlingen av rapporten.]

Rapporten avdekker ingen vesentlige mangler ved kurset, men peker på enkelte mulige forbedringspunkter. Utvalget legger særlig merke til merknaden knyttet til manglende (tematisk) koordinering mellom forelesninger og arbeidsgruppeoppgaver. Dette er antakelig et tema også på andre emner, og vil bli viet oppmerksomhet i den kommende periodiske evalueringen. Generelt vil SU bemerke at der det foreligger en gjennomtenkt pedagogisk plan bak «uforbereidte» arbeidsgruppeoppgaver er slike et gode – ellers bør

	man ta sikte på en god faglig/tematisk sammenheng mellom det som gjennomgås i de ulike aktivitetene i kurset. Videre ser vi at det pekes på et (mulig) behov for tydeligere retningslinjer for / krav til kommentering av kursoppgave. Dette vil bli vurdert i det videre kvalitetsarbeidet.
8 SU uttaler	JUS111 Forvaltningsrett I Kursrapport 2016-17. Studieutvalget takker for rapport. Rapporten avdekker ingen vesentlige mangler ved kurset. Tvert imot later det til at kurset håndterer på en god måte de utfordringene som ligger i å være det første jus-emnet for studentene. Det er verd å fremheve det verdifulle i at «Det vart lagt vinn på å framstille stoffet lausrive frå strukturen i læreboka.» SU har forståelse for de frustrasjonene som kan oppstå der studentene opplever betydelige forskjeller i kvaliteten på kommenteringen. Vi må selvsagt sørge for at minimumskravene er oppfylt, og at de tilfredsstiller formålet med kommenteringen. At noen studenter i tillegg har flaks og får mer enn dette, må vi bare avfinne oss med. Over tid vil dette i noen grad jevne seg ut. Med hensyn til storgruppene og den rolle og funksjon de skal ha spesielt i et så tidlig stadium i studiet: Det er verdifullt at dette gis oppmerksomhet, gjerne med særlig vekt på å koordinere det faglige innholdet i de ulike aktivitetene i emnet. Vi noterer også etterspørselen etter et anonymt spørsmålsforum – dette har vi sett også fra annet hold.
9 SU uttaler	JUS123 Forvaltningsrett II Kursrapport 2016-17. Studieutvalget takker for rapport. Rapporten avdekker ingen vesentlige mangler ved kurset – det later tvert imot til å være i et godt spor. Vi trekker særlig fram at det er gjort endringer og justeringer der behov er avdekket og rammene tillater det – slik utvikling er heldig og den er nødvendig for at et emne skal lykkes over tid. SU har forståelse for de frustrasjonene som kan oppstå der studentene opplever betydelige forskjeller i kvaliteten på kommenteringen. Vi må selvsagt sørge for at minimumskravene er oppfylt, og at de tilfredsstiller formålet med kommenteringen. At noen studenter i tillegg har flaks og får mer enn dette, må vi bare avfinne oss med. Over tid vil dette i noen grad jevne seg ut. Vi noterer også etterspørselen etter et anonymt spørsmålsforum – dette har vi sett også fra annet hold.
10 SU uttaler	Studieutvalgets rolle og oppgaver. Notat.
11 SU uttaler	JUS113 Kontraktsrett I. Kursrapport 2016/17, Studieutvalget takker for rapporten. [SU ser det som uproblematisk at emneansvarlig var til stede under behandlingen av rapporten.] Dette emnet synes å være i et heldig spor; man har tatt i bruk en hel del av de digitale virkemidlene som er til rådighet og det later til at dette gir god uttelling også for studentene. Studieutvalget støtter emneansvarlig i standpunktet om å la pedagogiske hensyn være styrende for undervisningen, også der studentenes umiddelbare reaksjon ikke er positiv. Særlig den måten fagmodulene i MittUiB er tatt i bruk, er i god overensstemmelse med institusjonens hensikt. Særlig positivt framstår de sammenhengene som beskrives i avsnitt iii Arbeidsgrupper og arbeidsgruppeoppgaver. Emneansvarlig har studieutvalgets støtte i de tankene som kommer til uttrykk i punkt 5. Tiltaket med felles forelesninger er positivt – det har likevel en ressurside som må overvåkes. Til merknadene om karakterfordeling: Det er viktig å være klar over at «normalfordelingen» ikke skal sees som et mål for den enkelte eksamen, eller for sensuren i det hele tatt. Målsetningen om normalfordeling knyttes ikke til sensur, men til nivået på eksamensoppgaver, se Instruks om oppgåvegjeving og sensur pkt 1.2

<http://www.uib.no/jur/22792/instruks-om-oppg%C3%A5vegjeving-og-sensur>

Studentrepresentantene i SU tar sterkt til orde imot at forelesningene ikke publiseres fortløpende kort etter at de er holdt. Det vises til at denne praksisen forsterker tilbøyeligheten til – og «markedet for» – transkribering av forelesningene, idet studentene ønsker å ha innholdet i forelesningene tilgjengelig umiddelbart. Utsettelsen har også en uheldig effekt for studenter som reelt ikke har kunnet møte på forelesningene.

Vedtakssaker

Sak 54/17	JUS134 Rettshistorie og komparativ rett og JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur. Emneansvarlig. Forslag fra Jørn Øyrehagen Sunde.
Vedtak	Søren Koch tar over emneansvaret for JUS134 Rettshistorie og komparativ rett og JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur med virkning fra studieåret 2017/18.
Sak 55/17	Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 5-7 nr. 2. Forslag til endring.
Vedtak	- Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 5-7 nr. 2 skal lyde: «Der oppgaven er satt sammen av flere selvstendige tekster, kreves i tillegg et refleksjonsnotat på minst 1500 ord hvor studenten gjør nærmere rede for helheten og drøfter metodespørsmål som arbeidet med tekstene har aktualisert.» - Endringen gjøres gjeldende fra studieåret 2017/18. Det må snarest sendes beskjed om vedtaket til studenter som nå er i aktuelle utvekslingsopphold.
Sak 56/17	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Emneansvar.
Vedtak	Halvard Haukeland Fredriksen fratrer som emneansvarlig for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng og Jon Petter Rui viderefører emneansvaret alene.
Sak 57/17	JUS286-2-A Constitution and Politics. Emneansvar.
Vedtak	Eirik Holmøyvik oppnevnes som emneansvarlig etter Karl Harald Søvig.
Sak 58/17	JUS262-2-A Trygderett. Emneansvarlig. Emnets framtid. Notat fra Gudrun Holgersen og Tine Eidsvaag.
Vedtak	1. Tine Eidsvaag oppnevnes som emneansvarlig for JUS262-2-A Trygderett. 2. Emnet tilbyr verken undervisning eller eksamen i 2018 (eksamen tilbys høsten 2017). 3. Emneansvarlig kommer med forslag/plan for videreføring av trygderett i god tid til eventuelt implementering fra V19 eller H19.
59/17	JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur. Endringer i emnebeskrivelsen .
Vedtak	Endringer i emnebeskrivelsen vedtas som foreslått med virkning fra studieåret 2017/18. SU ber emneansvarlig vurdere om det kan gjøres unntak fra karakterkravet for studenter i gruppen «særlig tilknytning».
60/17	Oppnevning av sensorer ved Det juridiske fakultet fra H17. Notat fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Sensorer mv for perioden 2017 – 2020 oppnevnes i henhold til vedlagte liste.
61/17	Møteplan for studieutvalget H17/V18.
Vedtak	Onsdager kl. 10:15 – 12:00. Møtet finner sted i møterom 448 - JUSII 12. september (13:15 – 15:05, 546) 18. oktober 15. november 29. november 24. januar 21. februar 21. mars 11. april 9. mai 30. mai

Eventuelt Ingen saker meldt til eventuelt.

Halvard Haukeland Fredriksen

Leder

Johanne Spjelkavik

Sekretær

Sak 52/17 – 3

Antall uteksaminerte jurister															
I alt i perioden 2003-2016:		11102													
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
UiO	401	338	373	306	552	457	406	484	515	430	520	566	508	598	6454
UiB	191	157	213	264	255	255	271	268	270	325	345	291	299	332	3736
UiT	40	50	40	80	69	78		59	70	85	74	76	91	100	912
	632	545	626	650	876	790	677	811	855	840	939	933	898	1030	11102
Oppdatert 28. juni 2017 fra DBH-Studenters Oppnådde Kvalifikasjoner/Fullførte av gradgivende studieprogrammer															

Alle de «røde hjørnene» markerer tall som er endret i år (2017) i forhold til oversikten som har vært gjeldende tidligere, basert på någjeldene tall i DBH.

Vår økning i 2016 må tilskrives MAJUR-2, der er 30 studieplasser, og i 2016 fullførte det første kullet.

[Tilbake til sakslisten](#)

52/17 – 4**Status med hensyn til toårig masterprogram**

I sak 51/15 – 4 ble SU orientert om at Kunnskapsdepartementet hadde tildelt oss 30 studieplasser i toårig masterprogram på «permanent» basis med virkning fra H15.

I tildelingsbrevet går det fram at «Kunnskapsdepartementet forventer en aktivitetsøkning tilsvarende en heltidsekvivalent pr tildelt studieplass» (en heltidsekvivalent er 60 studiepoeng/studieår). Videre heter det: «Det presiseres at midlene som er bevilget til nye studieplasser skal medføre at flere studenter får et tilbud om høyere utdanning. Dersom senere rapportering fra institusjonen og tall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) viser at forutsetningene for bevilgningene ikke er innfridd, vil bevilgning for senere år ikke kunne påregnes. Departementet vil følge opp at institusjonene dimensjonerer sitt totale studietilbud i tråd med bevilgninger til nye studieplasser, og at nye studieplasser kommer i tillegg til allerede eksisterende studieplasser.» Denne tilføyelsen åpner for flere tolkninger av den innledende forventningen – dette kommer vi tilbake til.

Vi hadde opptak til toårig master også H14, sånn at økningen i produksjonen hos oss må beregnes fra en sammenligning mellom produksjonen til og med 2013 og produksjonen fra og med 2015. Det er først fra H15 vi har full effekt av disse studieplassene – da er både 2014-kullet og 2015-kullet i produksjon. Det vil si at **første hele år med full produksjon er 2016.**

Vi har tall fra DBH¹ som viser en slik utvikling. Rapporten nedenfor viser den totale studiepoengproduksjonen for studentene på det 2-årige masterprogrammet i rettsvitenskap i 2014, 2015 og 2016:

1

http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=214&visKode=false&columns=arstall&index=4&formel=926&hier=insttype!9!instkode!9!progkode!9!emnekode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen!9!To%C3%A5rig%20masterprogram%20i%20rettsvitenskap¶m=hier_type%3DS!9!arstall%3D2016!8!2015!8!2014!8!2013!8!2012!9!kategori%3DS!9!Gjentak%3D0!9!toppnivakode%3DLN!8!HN!8!MP!8!AN!9!dep_id%3D1!9!insttype%3D11!9!instkode%3D1120!9!progkode%3DMAJUR-2

Start ► Universiteter ► Universitetet i Bergen ► Toårig masterprogram i rettsvitenskap

Emnenavn	2014	2015	2016
	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)
Aksjeselskapsrett - fordypning		0,17	0,17
Alminnelig formuerett		7,67	10,67
Arbeidsrett fordypning		0,33	0,17
Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren			0,17
Comparative Energy law - Renewable energy and energy market			0,17
Design- og patentrett		0,17	0,17
EU and EEA Public Procurement Law			0,17
Grunnleggende arbeidsrett		0,17	
Grunnleggende selskapsrett		0,5	0,67
International Criminal Law			0,17
Kjennetegnsrett			0,17
Konfliktmekling		1,33	0
Kurs i etikk for jusstudenter	0	0	0
Law and Justice			0,17
Legal Philosophy			0,17
Markedsføringsrett		0,17	0,33
Masteroppgave		2	7,5
Opphavsrett		0,17	
Planrett		0,17	0,17
Politirett		0,67	2,33
Påtalerett		0,17	1
Rettergang		9,33	9,67
Retts hjelp - valgmenne			0,5
Skatterett I		0,17	0,67
Skatterett II			0,33
Strafferett	10	10	10,33
Trygderett			0,17
Velferdsrett			0,17
Sum	10	33,17	46,17

I 2016 – som altså er det første hele året med full aktivitet i MAJUR-2 – ser vi at det er produsert 46,17 helårsekvivalenter. Med 30 studieplasser og to aktive kull, vil 100 % produksjon tilsi 60 helårsekvivalenter. Vi registrerer 77 % av full produksjon.

I tillegg har i alt 18 av MAJUR2-studentene vært i utveksling, jf. DBH²:

Start ► Universitetet i Bergen ► Toårig masterprogram i rettsvitenskap

Land (norsk navn)	2015	2016
	Totalt	Totalt
Australia	2	6
New Zealand		2
Storbritannia		6
Sør-Afrika		1
USA	1	
Sum	3	15

Høsten 2015 var det 3 utreisende, våren 2016 var det 9, høsten 2016 var det 6. Dette tilsvarer et «legitimt» fratrekk på 540 studiepoeng til sammen de tre semestrene.

Kunnskapsdepartementets vilkår om økt produksjon innebærer en forventning om 60 helårsekvivalenter i MAJUR-2 fra og med H15 (helårseffekt i 2016).

Konklusjonen er at vi kan konstatere at vi pr. nå ikke oppfyller Kunnskapsdepartementets vilkår om «en heltidsekvivalent pr tildelt studieplass» etter tildeling av 30 nye studieplasser hvis vi forstår vilkåret bokstavelig.

Hvor realistisk er Kunnskapsdepartementets vilkår, bokstavelig tolket? Vi har ingen eksempler på at studieplasser gir 100 % produksjon – dvs. gjennomsnittlig 60 studiepoeng/år/studieplass. For vårt fakultet som helhet har produksjonen pr student vært sånn pr år fra og med 2011 til og med 2016: 46,31 – 47,34 – 49,76 – 47,97 – 48,33 – 46,63.³ Det vil si at vi har variasjoner rundt 80 % av full produksjon. (Av grunnlaget går det fram at «Internasjonale programmer og avtaler» - det vil si innreisende studenter på spesialemer – trekker gjennomsnittet betydelig opp. De fire siste årene har de ligget over 60 studiepoeng/student/år.) Samtidig bidrar studentene på særskilt studierett til spesialemer og poststudierett til å trekke ned den gjennomsnittlige studiepoengproduksjonen per student.

For de to masterprogrammene våre ser produksjonen sånn ut (studiepoeng/år/student) – basert på samme kilde som over (note 3)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MAJUR	48,05	48,41	51,22	49,01	50,85	49,42
MAJUR2	-	-	-	40	45,23	45,41

³ Fra dokumentasjonen i DBH «**Studiepoeng per student (hele året)**

Beregningen omfatter antall beståtte studiepoeng for hele året delt på gjennomsnittlig antall registrerte studenter for vår- og høstsemesteret det samme året.»

http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=229&visKode=false&columns=arstall&index=5&forMel=992&hier=insttype!9!instkode!9!fakkkode!9!ufakkkode!9!progkode!9!emnekode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen!9!Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen!9!Det%20juridiske%20fakultet!9!Det%20juridiske%20fakultet¶m=kategori%3DS!9!arstall%3D2016!8!2015!8!2014!8!2013!8!2012!8!2011!9!finmodkode%3DA!8!B!8!C!8!D!8!E!8!F!8!I!8!O!9!Gjentak%3D0!9!toppnivakode%3DLN!8!HN!8!MP!8!AN!9!dep_id%3D1!9!hier_type%3DS!9!insttype%3D11!9!instkode%3D1120!9!fakkkode%3D230!9!ufakkkode%3D000

Det snittet MAJUR2-studentene leverer er uttrykk for det Kunnskapsdepartementet *måler* (etter ordlyden i vilkåret), og vi ser igjen at vi leverer noe under målet. Vi må imidlertid ha i minne at målet om 100 % produksjon er helt urealistisk. Vi har aldri hatt det og det er ikke tenkelig at vi kan få det, verken i det femårige løpet eller i det toårige løpet.

Vi har imidlertid – som det ene av bare to fakulteter ved UiB – *fyllt opp studieplassene* i vårt toårige program. Det er bare vi og PSYK som lykkes med det – andre fakulteter har ledige plasser (som de mottar basisfinansiering for). Det er et problem både Kunnskapsdepartementet og UiB for tiden adresserer, og det er ikke utenkelig at det er dette Kunnskapsdepartementet har tatt sikte på å sikre seg mot i sitt vilkår i tildelingsbrevet. **Hvis vi forstår Kunnskapsdepartementets vilkår som at målet skal være å fylle studieplassene og sikre normal progresjon, er vi godt og vel i mål med det.**

Det er ikke spesielt spekulativt å forstå Kunnskapsdepartementets vilkår i denne retningen, gitt de etterfølgende setningene som er gjengitt i innledningen til saken her. Bemerkningene der tyder klart på at det Kunnskapsdepartementet tar sikte på, er at **andre, nye** studenter skal fylle opp plassene – det vil si at det blir tale om et reelt, nytt studietilbud. Det er uproblematisk for oss å dokumentere at vi oppfyller vilkåret på den måten. At studentene er vanlige mennesker som ikke produserer 100 %, er for det første påregnelig, dessuten er det utenfor vår kontroll.

I 2016 ble det rapportert 20 fullførte grader i det 2-årige masterprogrammet i rettsvitenskap. Fullførte grader våren 2017, og etterrapportering for høsten 2016 skjer i løpet av oktober 2017. ⁴

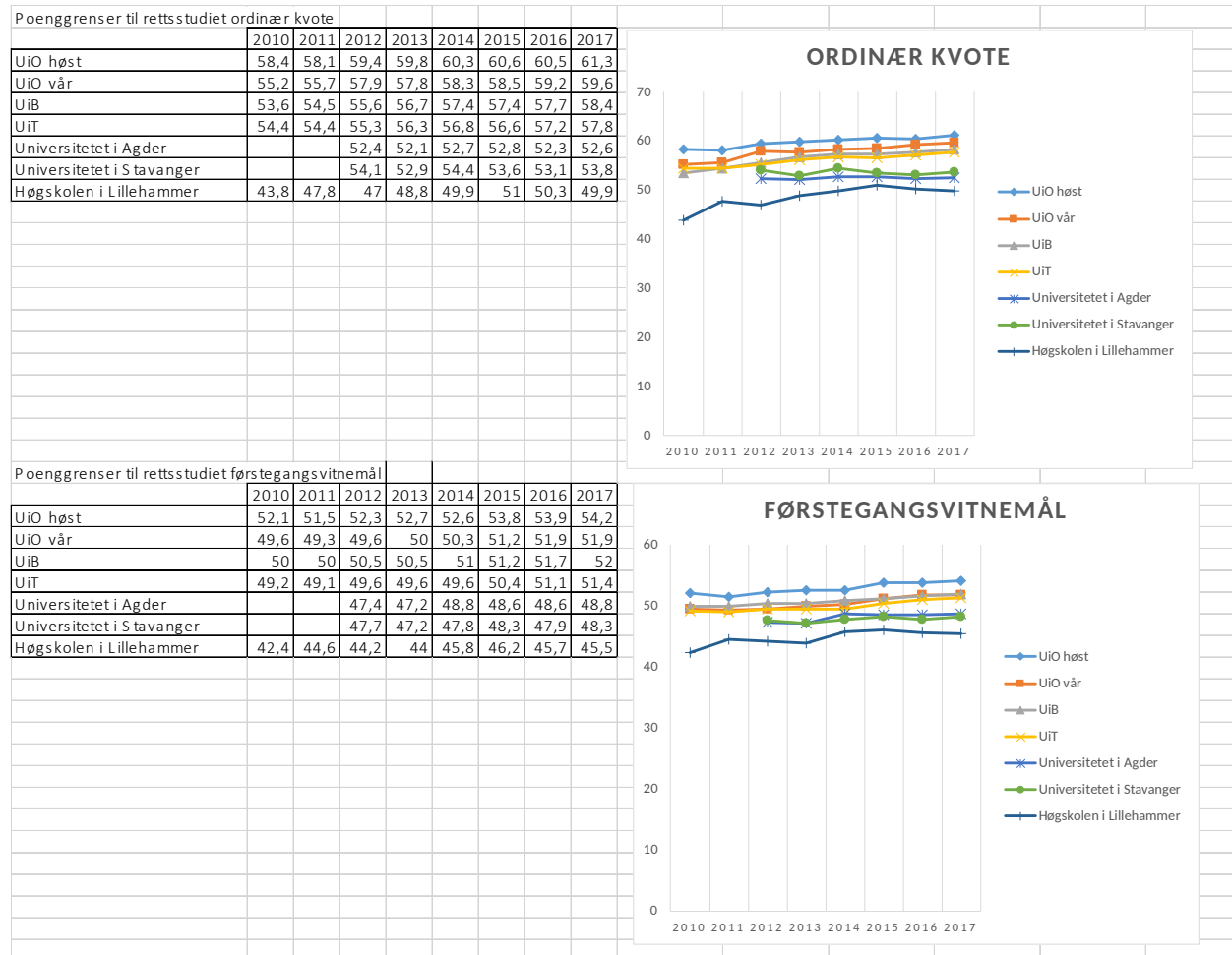
[Tilbake til sakslisten](#)

4

http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=133&visKode=false&columns=arstall&index=5&formel=295&hier=insttype!9!instkode!9!fakkode!9!ufakkode!9!progkode&sti=Universiteter!9!Universitetet!%20i!%20Bergen!9!Det%20juridiske%20fakultet!9!Det%20juridiske%20fakultet¶m=fakkode%3D230!9!ufakkode%3D000!9!insttype%3D11!9!arstall%3D2016!8!2015!8!2014!8!2013!8!2012!9!dep_id%3D1!9!instkode%3D1120

Poengngrenser for opptakstall fra og med 2010

Sak 52/17 – 6

Dekanvedtak: Retningslinjer for engasjement av gjesteundervisere og gjesteforskere

Notat

Til: Fakultetsledelsen

Fra: Henning

Dato: 8. august 2017

Gjesteundervisere og -forskere ved fakultetet – forslag til retningslinjer

Retningslinjer for mottak av gjesteundervisere- og forskere ved fakultetet

1. Formål

Av opplagte faglige grunner er det ønskelig at fakultetet mottar gjesteundervisere og gjesteforskere i kortere eller lengre tidsperioder.

Formålet med disse retningslinjene er først og fremst å sikre at det ikke inviteres gjesteundervisere eller -forskere til fakultetet uten at det på forhånd finnes dekning for eventuelle økonomiske forpliktelser.

2. Gjesteundervisere

Ekstern undervisning på masterstudiet som medfører økonomiske forpliktelser for fakultetet godkjennes på forhånd av undervisningsdekanen.

Ansvar: Undervisningsdekanen/studieseksjonen

Ekstraundervisning som ikke innebærer økonomiske utlegg fra fakultetet – typisk gjesteforelesninger fra gjesteforskere – kan besluttes av de enkelte kursansvarlige - dette er å betrakte som et positivt tilskudd til undervisningen og krever ingen involvering av undervisningsdekanen eller studieseksjonen.

Det avsettes en særskilt pott på årsbudsjettet for ekstern undervisning på masterstudiet som medfører økonomiske forpliktelser for fakultetet.

Ansvar: fakultetsøkonom/studieseksjon

3. Gjesteforskere

Inviterte gjesteforskere har ofte egne midler til å finansiere oppholdet. Hvis de ikke har egen finansiering er det påkrevd at det på forhånd er ordnet med finansiering av den vitenskapelig ansatte (evt. forskergruppe e.l.) som er faglig vertskap. Aktuelle finansieringskilder kan være egne BOA-prosjekter, 'små driftsmidler', Meltzerfondet, SPIRE-midler m.m.

Ansvar: det faglige vertskapet

Det forekommer relativt ofte at det kommer henvendelser fra utenlandske forskere som ønsker gjesteopphold ved fakultetet. Forutsetningen for å ta imot en slik gjest er at det finnes interesse hos en eller flere vitenskapelig ansatte for å være faglig vertskap. Alle gjesteforskere i denne kategorien må godkjennes på forhånd av forskningsdekanen.

Ansvar: den som saksbehandler henvendelsen/potensielt faglig vertskap/forskningsdekanen

4. Gjester som både underviser og forsker

For de få tilfellene der gjester er her både som forskere og som betalte undervisere må dekning og fordeling av kostnadene klargjøres på forhånd (på ad hoc-basis) mellom forsknings- og undervisningsdekanen.

Ansvar: saksbehandler/forskningsdekan/undervisningsdekan

5. Kontor til gjester

Gjesteundervisere og -forskere med behov for kontor føres inn i gjesteoversikten, der forsknings- og stabsseksjonen er ansvarlig for å finne egnet arbeidsplass for gjesten.

Ansvar: den relevante studieårsansvarlige/medarbeider i forsknings- og stabsseksjonen

Bakgrunn:

Det har (antagelig) ikke tidligere vært formulert noen retningslinjer for hvordan å håndtere det økonomiske aspektet ved å motta gjesteundervisere og gjesteforskere ved fakultetet; det har vært basert på sedvane - og ad hoc-initiativ som senere er blitt til sedvane.

Det er selvfølgelig høyst ønskelig med besøk/input utenfra både i undervisnings- og forskningssammenheng, men i den grad det dreier seg om kostnader for fakultetet, er det ønskelig med noe mer forutberegnlighet enn det som hittil har vært praksis.

I notat av 12. september 2016 stilet til dekanatet reiser studieadministrasjonen noen spørsmål vedrørende et konkret tilfelle om eksterne undervisere på et spesialemne, som også er samarbeidspartnere på et bokprosjekt, og dermed både gjesteforelesere og gjesteforskere på en gang. Studieadministrasjonen ber i samme notat om at det utarbeides retningslinjer for invitasjon av gjesteforskere og -undervisere, metode for kostnadsfordeling av utgiftene for disse, samt prosedyre for behandling av søknader.

Gjesteundervisere:

Gjesteundervisere blir invitert/engasjert til å undervise hovedsakelig på spesialemner – mot honorar og nødvendig dekning av reise- og oppholdsutgifter. Det bør settes en frist hvert semester for kursansvarlige til å melde inn behov for slike eksterne undervisere for det nærmeste semesteret. Det foreslås å sette av en rundsum-pott i budsjettet hvert år basert på tidligere erfaringer og innmeldte behov. Det foreslås at bruk av eksterne undervisere godkjennes i hvert tilfelle av undervisningsdekanen ut fra faglige behov/økonomi.

Av og til har vi gjesteforskere på besøk (eller som planlegger besøk) som ønsker å undervise, eller der undervisning er en forutsetning for finansieringen fra Erasmus, hjemlig institusjon o.s.v. For slike undervisere gis ikke honorar, heller ikke bidrag til kostnadsdekning fra fakultetet. Det er opp til deres faglige vertskap på fakultetet å organisere ekstra forelesninger/presentasjoner, evt. seminarer o.l. for vitenskapelige ansatte og/eller studenter.

Vi har eksempel på en ekstern underviser (med kursansvar – noe som det normalt ikke er ønskelig at eksterne innehar) som har kostet mye penger. På et kurs med 4-6 studenter er kostnadene pr. år de siste to årene vært ca. kr. 50 000 i reise/opphold og ca. kr. 80 000 i honorar, d.v.s. drøyt kr. 130 000 pr. år for et kurs med veldig få studenter. Dette kurset er nå terminert.

Gjesteforskere:

Det oppfordres til å invitere gode samarbeidspartnere til fakultetet. Hvis dem man ønsker skal komme på besøk ikke har egne midler til slikt finnes det midler å søke på ved UiB til formålet, eller man kan søke Små driftsmidler o.l. Det er også mulig å legge inn slike kostnader i søknader om eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Mange eksterne forskere henvender seg til enkeltforskere eller til fakultetet generelt med ønske om å oppholde seg i kortere eller lengre tid ved fakultetet. Her er det viktig å understreke at det bare bør sies ja til gjesteforskere som har et faglig vertskap ved fakultetet som anser det som fruktbart å ha dem på besøk, både faglig sett og fordi det kan åpne for muligheter til forskningsopphold ved utenlandske universiteter/institusjoner for våre forskere. Det er ikke naturlig å dekke noen utgifter utover kontorplass for denne typen gjesteforskere. Fakultetet klarer som regel å stille et kontor til disposisjon, nødløsningen er en plass på biblioteket. Den foreslås at alle gjesteforskere av denne

typen godkjennes av forskningsdekanen på forhånd ut fra ovennevnte kriterier.

Kontorbehov for gjesteforskere og -undervisere meldes til administrasjonen på oppdrag.stab@jurfa.uib.no (eller til en i administrasjonen som man vet har oversikt over gjestelisten) så snart man vet noe, slik at det kan legges inn i gjesteoversikten – dette fungerer ganske bra i dag.

[Tilbake til sakslisten](#)

UNIVERSITETET I BERGEN

Den sentrale klagenemnd årsmelding 2016

Innhold

Generelt om Den sentrale klagenemnd	3
Sammensetningen av klagenemnda i 2016	3
Saker i klagenemnda 2016	4
Politiattestsaker	4
Klagesaker	4
Fuskesaker	5
Antall saker tidligere år – utviklingen	5
Merknader	6
Advokatrepresentasjon og utgifter	7

Generelt om Den sentrale klagenemnd

Etter universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 5-1 plikter universiteter og høyskoler å opprette ei klagenemnd, og bestemmelsen er grunnlaget for virksomheten til Den sentrale klagenemnd ved UiB. Nemndas mandat er å behandle klager over enkeltvedtak, fuskesaker mot studentene, og visse andre typer disiplinærsaker. Arbeidsområdet og arbeidsformen for klagenemnda er regulert i «Regler for Den sentrale klagenemnd ved Universitetet i Bergen», som finnes her:

<http://regler.uib.no/regler/Del-1-Overordnede-rammer/1.4-Regler-om-nemnder-og-utvalg/Den-sentrale-klagenemnd-Lovpaalagt-organ>

Sammensetningen av klagenemnda i 2016

Nemnda avholdt elleve møter i 2016 med følgende lovbestemte sammensetning:

Medlemmer:

Lagdommer Beate Blom, leder
(Vara: tingrettsdommer Berit Sangolt)

Professor Tanja Barth
(Vara: professor Ståle Pallesen)

Førsteamanuensis Espen Gamlund
(Vara: professor Anders Arne Johansson)

Studentrepresentanter med funksjonstid vårsemesteret 2016

Lise Strandenæs
(Vara: Eivind Brandt)

Carl Henrik Andersson
(Vara: Arne Bendik Rekve)

Studentrepresentanter med funksjonstid høstsemesteret 2016

Eivind Brandt
(Vara: Vilde Glosemeyer Havrevold)

Cecilie Andrea Løvseth Amesen
(Vara: Carl Henrik Andersson)

Sekretariat:

Universitetsdirektørens kontor v/ Sekretariat for universitetsledelsen.

Saker i klagenemnda 2016

Nemnda behandlet 80 saker i 2016, mot 82 i 2015. Tabellen gir en oversikt over utfall per sakstype slik disse er fordelt på fakultetene og Studieadministrativ avdeling.

Sakstype og utfall per fakultet	Fusk, annullering	Fusk, utestenging ett semester	Fusk, utestenging to semester	Fusk, henlagt (frifinnelse)	Klager, medhold	Klager, ikke medhold	Politiattest	Antall saker per fakultet
JUR	8	4	1	0	0	17	0	30
PSY	1	1	0	0	4	8	1	15
MN	0	0	0	0	2	2	0	4
MOF	0	0	0	0	1	5	0	6
HF	3	1	2	0	2	6	0	14
SV	1	2	1	4	0	2	0	10
SA	0	0	1	0	0	0	0	1
Totalt	13	8	5	4	9	40	1	80

Det juridiske fakultet hadde også i 2016 det høyeste antallet saker, etterfulgt av Det psykologiske fakultet og deretter Det humanistiske fakultet. Fordelingen av saker per fakultet var lignende i 2015.

Politiattestsaker

Nemnda er førstinstans til å behandle saker som gjelder spørsmål om ekskludering fra enkelte typer praksisstudier eller klinisk undervisning som følge av merknad på politiattest, jf. uhl. § 4-9 (5). I 2016 ble én slik sak behandlet, mot ingen i 2015 og to i 2014.

Klagesaker

Klagesaker er saker hvor en student har klaget på et enkeltvedtak truffet av institusjonen. Enkeltvedtaket kan for eksempel være avslag på søknad om lokalt opptak, avslag på søknad om permisjon, avslag på ulike dispensasjonssøknader, vedtak om tap av eksamensrett eller tap av studierett og lignende.

Nemnda behandlet 49 klagesaker i 2016, mot 54 i 2015. Ytterligere to klager ble oversendt til behandling, men ble trukket. Av sakene i 2016 var det 9 som resulterte i at klageren fikk medhold eller delvis medhold, og 40 hvor klageren ikke fikk medhold. Det innebærer at ca. 22,5 % av klagen helt eller delvis ble tatt til følge. I årene 2011 til 2015 var de tilsvarende, avrundede tallene henholdsvis 10 %, 15 %, 21 %, 10 % og 17 %, som gir et snitt på 14,6 %. Inklusive tallene fra 2016, er gjennomsnittet for andelen klager som blir tatt til følge 15,9 %.

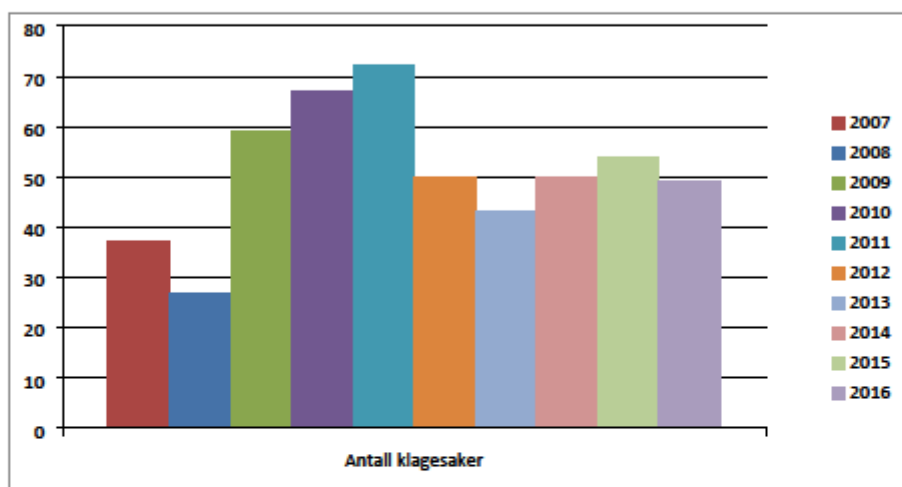
Klagenemndas avgjørelser i klagesaker kan ikke påklages etter forvaltningsloven fordi nemnda er klageinstansen i sakene. Avgjørelsene kan imidlertid vurderes av Sivilombudsmannen etter henvendelse fra klageren. I tilfelle kan Sivilombudsmannen velge å komme med anbefalinger til hvordan saken skal håndteres. Slike anbefalinger er ikke rettslig bindende, men UiB som en del av den norske forvaltningen forventes å rette seg etter eventuelle anbefalinger. I slutten av 2016 var det én klager som ba Sivilombudsmannen om å vurdere en sak, hvor konklusjonen vil være klar først i 2017.

Fuskesaker

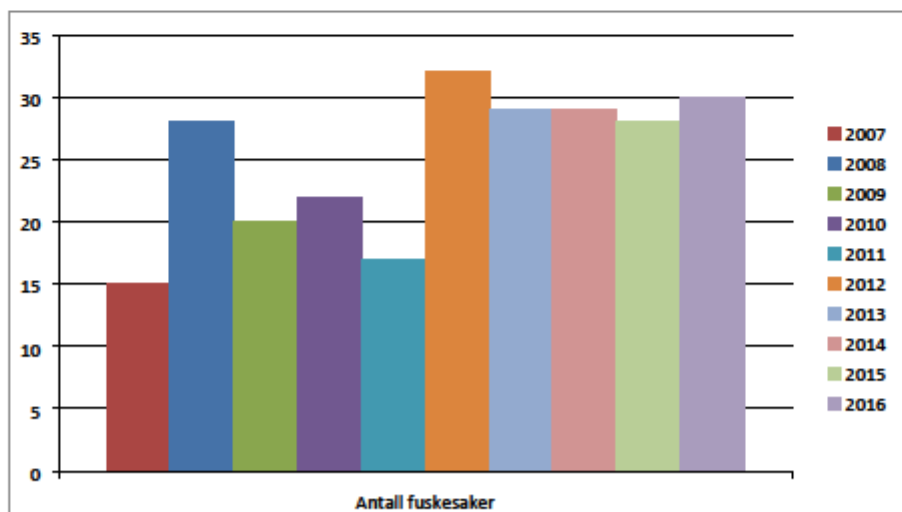
Fuskesaker er saker om mistanke om fusk etter universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 (annullering) og 4-8 (utestenging). I 2016 behandlet nemnda 30 slike saker, og konstaterte at studenten hadde fusket i 26 av disse. Annullering er den vanligste reaksjonen i fuskesakene, etterfulgt av annullering i tillegg til utestenging i ett semester. Vedtak om annullering og ev. utestenging kan påklages til Felles klagenemnd. I 2016 ble fire fuskesaker fra Den sentrale klagenemnd behandlet i Felles klagenemnd. Alle vedtakene ble opprettholdt.

Antall saker tidligere år – utviklingen

Utviklingen i antall klagesaker siden 2007 ser slik ut:

Utviklingen i antall fuskesaker siden 2007:

Merknader

Antall saker og vanlige sakstyper

På grunn av lave absolutte tall vil små endringer i antall saker gi store utslag i diagrammene over. Dette er særlig synlig i tallene frem til 2012. I årene etter 2012 har antallet saker for nemnda vært relativt stabilt, men fortsatt høyt. Nemnda vil, som tidligere, advare mot å tolke antallet fuskesaker som en sikker indikasjon på hvor mye studentfusk det er ved UiB.

Blant fuskesakene har 18 av 30 oppstått ved mistanke om plagiat som følge av tekstsammenfall i skriftlige arbeider. Deretter har sju oppstått som følge av at studenten hadde medbrakt ikke-tillatte hjelpemidler til eksamen, og fire som følge av andre irregulære forhold under eksamen. Den siste saken innenfor kategorien fusk gjaldt en student som hadde fått adgang til eksamen på grunnlag av et vitnemål som viste seg å være falskt.

Klagesakene er langt mindre ensartede, og kun de hyppigst forekommende er kategorisert her. Åtte av de 49 klagenes gjaldt påstander om formelle feil ved eksamen eller sensur, og åtte gjaldt klage over avslag på søknad om lokalt opptak (søknader utenom Samordna opptak, som har en egen klageinstans). De øvrige sakene fordeler seg jevnt på kategoriene av saker som nemnda behandler.

Arbeidsmengde og effektiviseringstiltak

Det høye antallet saker innebærer at både sekretariatet og nemndas medlemmer må bruke mye tid og ressurser på nemndsarbeidet. Sekretariatet var besatt med to saksbehandlere i mesteparten av 2016, men ingen av de to saksbehandlerne kan bruke hele sin tid til nemndsarbeidet. Med et vedvarende høyt antall fuskesaker, er arbeidet med å forberede saker og behandlingen i nemnda krevende. Nemnda vil også peke på at den er avhengig av både effektiv og grundig saksbehandling for å kunne opprettholde tilliten som den må ha.

Frem til og med vårsemesteret 2016 ble alle saksdokumentene skrevet ut på papir og levert fysisk til nemndsmedlemmene i forkant av hvert møte, og en førstekonsulent bistod sekretariatet i dette relativt tidkrevende arbeidet. Førstekonsulenten sørget også for å arkivere og ekspedere nemndas ferdige vedtak.

I løpet av vårsemesteret prøvde nemnda en sikker, digital løsning for distribusjon av saksdokumenter, og denne er basert på en eksisterende løsning fra IT-avdelingen. I testfasen fungerte ikke løsningen optimalt for medlemmene med Mac-maskiner, men etter noen utbedringer har saksdokumentene kun vært distribuert digitalt. Overgangen har gjort det praktiske arbeidet med nemnda lettere for medlemmene, og har medført store tidsbesparelser for sekretariatet.

En målsetting for 2017 er å implementere en løsning for å gjøre også de ferdige vedtakene digitale ved hjelp av elektronisk godkjenning, slik at nemnda blir fullstendig papirfri.

Øvrig

Nemnda behandlet én sak som gjaldt dr.philos.-forskriften i 2016, men har ikke behandlet saker tilknyttet ph.d.-forskriften.

Advokatrepresentasjon og utgifter

Etter uhl. § 4-8 (5) har studenter som får reist sak mot seg som kan ende med utestengelse, rett til advokatbistand for universitetets regning. I klagesaker har studentene som hovedregel ikke rett til å få dekket sakskostnadene sine dersom de ikke får medhold i klagen. De som får medhold, kan få eventuelle sakskostnader dekket etter nærmere regler i forvaltningsloven (fvL.) § 36.

I 2016 var studenten representert av advokat i 9 av de 30 fuskesakene avgjort av Den sentrale klagenemnd, mot 8 av 28 fuskesaker i 2015. Ytterligere to studenter var representert av advokat i fuskesaker som Felles klagenemnd avgjorde i 2016, hvor det påklagde vedtaket ble fattet av Den sentrale klagenemnd i slutten av 2015. Advokatkostnadene for disse sakene ble fakturert i 2016.

Ingen studenter var representert av advokat i klagesakene som ble avgjort i 2016. I 2015 var studenten representert i 3 av 54 klagesaker. Den ene av disse studentene fikk dekket advokatkostnadene etter fvL. § 36, og kostnadene ble fakturert først i 2016.

Samlet beløp advokatutgiftene seg til 213 796 kroner i 2016, mot omtrent 120 000 kroner i 2015.

Sak 53/17 – 2**Årsmelding fra Felles klagenemnd**

Vi ser at Felles Klagenemnd hadde fire «ordinære» saker fra UiB i fjor – to av dem var fra vårt fakultet og gjaldt klager over sanksjoner etter universitets- og høyskoleloven § 4-8. I begge tilfellene stadfestet Felles klagenemnd vedtak om annullering av (kursgodkjenning og) eksamen og utestengelse i ett semester.

Det er særlig fuskesakene som interesserer oss, og de omhandles på side 9 – 15, i tillegg til merknader om krav til saksbehandling fra side 25.

Nemnden gir et innspill med hensyn til hva som må anses som fusk på hjemmeeksamen: «I tilknytning til hjemmeeksamen mener Felles klagenemnd at det kan være vanskelig å fastsette hvor grensen går mellom hva som anses som tillatt samarbeid og hva som anses som ulovlig samarbeid. Generelt mener nemnda at samarbeid om tolkning av oppgaveteksten og generelle idéer om hvordan oppgaven kan løses, må anses som er tillatt.». Dette kan gi et bra grunnlag for oss til å utarbeide tydeligere retningslinjer til våre studenter om nettopp dette.

Nemnden berører også spørsmål knyttet til fastsettelse av dato for utestengelsesperioden. Dette har vi allerede innrettet oss på, og har rutiner for å opplyse Den sentrale klagenemnden om datoer for kursstart og eksamen i studentens utdanningsplan, sånn at vedtaket kan få tilsiktet virkning, verken mer eller mindre.

Nemnden drøfter hjemmelskravet og viser til HRs «kvalitetssikring» av vår hjemmelsrekke i Rt.2015-995.

Fra side 13 i årsmeldingen finner vi en redegjørelse for skyldkravet slik det forstås og praktiseres av Felles klagenemnd – den redegjørelsen bør kunne brukes i vår saksbehandling og eventuelt i informasjon til studentene.

Nemnden viser til en dom avsagt av Kristiansand tingrett 07.01.2016, der retten stadfester er fellede vedtak i sak om fusk i obligatoriske arbeidskrav. Denne dommen er relevant for vårt arbeid med fusk i obligatorisk undervisning. [Jeg har bedt Lovdata publisere den.]

Det vises også til en dom i Oslo tingrett, der studenten «hadde koblet en keylogger til en datamaskin som tilhørte eksamensansvarlig ved utdanningsinstitusjonen, og slik skaffet seg adgang til brukernavn og passord til ansatte ved institusjonen. Retten fant det bevist at studenten hadde skaffet seg tilgang til denne informasjonen for å få en uberettiget fordel på eksamen. Felles klagenemnds vedtak i sak 16/2015 ble funnet gyldig».

Fra side 29 finner vi en gjennomgang av sakene nemnden har behandlet – sak 22/16 og 34/16 er «våre».

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 53/17 – 3**Spesialemner rapport V17**

Det vises til studieutvalgets sak 51/15-6 den 25. august 2015 og fakultetsstyresak 73/15 den 8. september 2015, samt studieutvalget 67/16-1 den 19. september og fakultetsstyresak 78/16 den 1. november 2016.

I begge fora ble det ytret ønske om at en oppdatering av produksjonsdata og eventuelt andre nøkkeltall og/eller sentrale opplysninger for spesialemner presenteres hver høst. Notatet her tar sikte på en slik begrenset oppdatering av saken fra 2016. Det tas også sikte på å etablere en rapporteringsmal som kan synliggjøre bevegelsene fra år til år.

Aktuelt fra siste år:**Obligatorisk engelsk emne**

Den viktigste endringen siste år, er at regelen om obligatorisk engelsk emne for våre egne kandidater, slår inn (nesten) for fullt i år. Det betyr at vi må vente at engelske emner krabber oppover listen over produserte studiepoeng, mens norske tilsvarende rykker nedover. Dette er i overensstemmelse med fakultetets policy.

Kravet om engelsk spesialemne i graden fravikes der man har enkelte bestemte pakker av (norske) spesialemner, nemlig

- a) JUS254-2-A Politirett og JUS255-2-A Påtalerett
- b) JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II og JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett
- c) JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett og JUS260-2-D Marknadsføringsrett (tre av fire)
- d) JUS325 Rettshjelp

Vi kunne tenke oss at disse emnene fikk økt oppslutning, hvis det er sånn at studentene faktisk ønsker å «slippe» å ta engelsk emne.

- a) Både politirett og påtalerett ser en økning i studenttall, begge har nå sin høyeste notering siden H13.
- b) Skatterett I ser en økning, skatterett II ser en betydelig økning, grunnleggende selskapsrett befinner seg på jevnt høyt nivå.
- c) Markedsføringsretten får redusert oppslutning, de tre andre øker.
- d) JUS325 er knyttet til praksis i Jussformidlingen, og antas upåvirket av disse aktuelle disposisjonene.

Når vi registrerer at ikke alle disse emnene som har økt oppslutning, kryper oppover «rankinglisten» under her, må det forklares med at de fortrenses av engelske emner som nå får betydelig økt oppslutning som følge av det nye pålegget.

Det mønsteret vi kan vente å se tydeligere i de nærmeste årene, er at engelske emner øker, samt de «unntakspakkeemnene» det er gjort rede for over her.

Porteføljen

Det har skjedd noen endringer i porteføljen det siste året:

- JUS250-2-A Velferdsrett og JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren slås sammen fra kommende studieår til JUS250-2-D Velferdsrett 20 studiepoeng.
- JUS258-2-A Konkurranserett er terminert, bare det engelske emnet JUS258-2-B Competition Law drives videre.
- JUS259-2-A Internasjonal privatrett er stilt i bero inntil videre, men det er ikke terminert. Emneansvarlig anser at det fortsatt kan ta noe tid før det kommer i drift, eventuelt i en omarbeidet versjon.
- JUS270-2-A Economic Analysis of Law på 20 studiepoeng blir fra kommende studieår erstattet av JUS270-2-B på 10 studiepoeng. Det er primært personellmessige hensyn bak denne disposisjonen.
- KUS274-2-A Comparative Company Law er terminert fra H16.
- JUS280-2-A Alternative Dispute settlements på 10 sp er fra kommende studieår erstattet av JUS280-2-B på 20 sp.
- JUS292-2-A Introction to Chinese Law er nytt fra H16.
- JUS329 Universitetspedagogisk veiledning omarbeides med virkning fra H17 og får betegnelsen JUS329 Skriveveiledning og gruppeledelse.
- JUS334 Chinese Law Clinical Programme er opprettet med virkning fra V17.

Tall fra siste år:

Studieåret 2016/2017 har vi hatt 45 aktive spesialemler (25 engelske) i tillegg til i alt fire praksisemner (ett engelsk, ett udefinert)⁵.

Høsten 2016 var 1337 studenter meldt til eksamen i spesialemler, 1060 (79 %) møtte. Av dem besto 1012 – 95,5 %. For engelske spesialemler alene var tallene 566 meldt, 497 (88 %) møtt, 489 besto (98 %).

Våren 2017 var 817 studenter meldt til eksamen i spesialemler, 590 (72 %) møtte. Av dem besto 573 – 97 %. For engelske spesialemler alene var tallene 405 meldt, 345 (85 %) møtt – 339 (98 %) besto.⁶

For studieåret under ett utgjør dette 2154 vurderingsmeldte til spesialemler, hvorav 1650 møtte (77 %). I 15/16 var tilsvarende tall 1848 meldte, 1478 (80 %) møtt. Studieåret 14/15 hadde vi 1729 meldte, 1305 (75 %) møtte.

Vedlagt er et regneark som viser produksjonen fra og med H13 i detalj pr spesialemler (sortert etter emnekode).

Her er også et ark som viser emnene sortert etter *produserte studiepoeng/årsekvivalenter i 2016/17*. Der ser vi det økonomiske bidraget til institusjonen i 16/17 (i 2016 mottok UiB 45 000/årsekvivalent for jus, tallet for 2017 er ikke publisert i DBH ennå). Arket viser dessuten også produserte studiepoeng pr emne i hele perioden.

⁵ FS220.001 H16-V17, rapport 001, filtrert for spesialemler: (emnekode like'JUS25%') OR (emnekode like'JUS26%') OR (emnekode like'JUS27%') OR (emnekode like'JUS28%') OR (emnekode like'JUS29%') OR (emnekode like'JUS32%') OR (emnekode like'JUS33%')

⁶ Tallene for V17 er før eventuelle sensurklager og/eller kontinuasjonseksamen. Det ventes bare helt marginale endringer i statistikken etter det.

I notatet her videreføres oversikten over «De 11 beste» og så videre, slik det ble presentert tilsvarende sak i 2015 og 2016. Som i fjor har vi fem slike grupper. Rangeringen er basert på *emnenes samlede produksjon de fire siste årene*. Pilene til høyre viser bevegelsen fra forrige studieår. Grønn tekst er engelske emner.

Med hensyn til fordeling over året, ser vi det samme som i fjor: I Gruppe 1 fins ingen våremner. I Gruppe 2 fins våremner, men bare engelske. To av ti emner i gruppe 3 er våremner – også de engelske. Det er først i gruppe 4 vi finner det første norske våremnet. Dette på tross av at det er færre emner å velge mellom om våren; og *betydelig* færre norske emner. Våre studenter er mer tilbøyelig til å skrive masteroppgaven om våren og vi har færre innreisende om våren. Det er ikke opplagt hva som er årsak og virkning i denne sammenhengen.

De 11 beste⁷ - «Gruppe 1»:

Plassering	Kode	Emnenavn	Sp	Bevegelse	Plassering i fjor
1	JUS254-2-A	Politirett (H)	20		1
2	JUS276-2-A	Human Rights Law (H)	20		4
3	JUS257-2-A	Grunnl. Selskapsrett (V,H)	10		2
4	JUS251-2-A	Arbeidsrett I (H)	10		3
5	JUS256-2-A	Skatterett I (H)	10		7
6	JUS255-2-A	Påtalerett (H)	10		8
7	JUS278-2-A	Comp. Private Law (H)	10		10
8	JUS329	Universitetsped veil (V,H)	15		9
9	JUS325	Rettshjelp (V,H)	30		5
10	JUS288-2-A	International Criminal Law (H)	10		29
11	JUS261-2-A	Konfliktmekling (H)	20		6

Gruppe 1 har produsert 29 500 studiepoeng til sammen de siste fire årene – det er 50,4 % av total produksjon i perioden.

I denne gruppen er JUS288-2-A ny, til fortrenghet for JUS256-2-B som rykket ned til gruppe 2. At JUS288-2-A har beveget seg oppover listen med syvmilssteg kan enkelt forklares med at emnet bare har vært med fra H14 og produserer godt – det vil si at hvert års produksjon gir store utslag i samlet produksjon for emnet.

De 10 nest beste - «Gruppe 2»:

12	JUS258-2-B	Competition Law (H)	10		12
13	JUS256-2-B	Skatterett II (H)	10		11
14	JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr. (V)	10		17
15	JUS283-2-A	Arbitration (V)	20		19
16	JUS271-2-A	Energy Law (V)	10		13
17	JUS272-2-A	American Law (V)	10		15
18	JUS250-2-C	HR Welfare State (V)	10		21
19	JUS281-2-A	Comp. Const. Law (H)	10		23
20	JUS277-2-B	International Copy (V)	10		24
21	JUS271-2-B	Comparative Energy law (H)	10		39

Gruppe 2 har produsert 13 090 studiepoeng – det er 22,4 % av total produksjon i perioden.

⁷ Grunnen til at det er 11 i gruppe 1, er at det fra begynnelsen av rapporteringen (14/15) var ønskelig å belyse at 11 emner sto for > 50 % av produksjonen. Når vi nå introduserer gjennomgående nummerering, vil det spille mindre rolle. Grupperingene er likevel av interesse for å synliggjøre den store forskjellen på produksjonen i store og små emner.

JUS256-2-B er rykket ned hit fra gruppe 1.

JUS281-2-A, JUS277-2-B og JUS271-2-B er rykket opp hit fra gruppe 3 og gruppe 4.

JUS280-2-A var i denne gruppen i fjor, men er nå ute av oversikten (den er omdannet til JUS280-2-B, se gruppe 4).

JUS251-2-B, JUS260-2-D har rykket ned til gruppe 3. JUS257-2-B har rykket ned til gruppe 4.

At JUS271-2-B har beveget seg langt skyldes samme fenomen som JUS288-2-A i gruppe 1: Emnet har bare vært med fra H14 og produserer bra.

De 10 tredje beste – «Gruppe 3»:

22	JUS251-2-B	Arbeidsrett II (H)	10	↓	16
23	JUS273-2-A	Legal Philosophy (V)	10	↑	25
24	JUS287-2-A	EU and EEA Commercial Law (H)	10	↑	41
25	JUS270-2-A	Economic Analysis (H)	10	↓	22
26	JUS260-2-D	Markedsføringsrett (H)	10	↓	18
27	JUS265-2-A	Planrett (H)	10	↑	38
28	JUS260-2-B	Opphavsrett (H)	10	↓	26
29	JUS273-2-C	Law and Justice (V)	10	↑	32
30	JUS285-2-A	EU and EEA Public Procurement Law (H)	10	↑	42
31	JUS289-2-A	International Civil Procedure (H)	10	↑	43

Gruppe 3 har produsert 8 480 studiepoeng – det er 14,5 % av total produksjon i perioden

JUS251-2-B og JUS260-2-D er rykket ned fra gruppe 2.

JUS287-2-A, JUS265-2-A og JUS273-2-C er rykket opp fra gruppe 4.

JUS285-2-A er rykket opp fra gruppe 5 – samme forhold som for JUS271-2-B (gruppe 2) og JUS288-2-A (gruppe 1) gjør seg gjeldende.

De 10 fjerde beste – «Gruppe 4»:

32	JUS276-2-B	European Human Rights (V)	20	NY ⁸	-
33	JUS250-2-B	Autonomi og tvang (V) ¹⁰	10	↓	27
34	JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett (V)	10	↓	20
35	JUS280-2-B	Alternative Dispute resolution (H)	20	NY ⁹	-
36	JUS277-2-A	Intro Copy (V)	5	↓	31
37	JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law (V)	10	↑	48
38	JUS253-2-A	Kommunalrett I (H)	10	↓	35
39	JUS250-2-A	Velferdsrett (V) ¹⁰	10	↓	28
40	JUS260-2-C	Kjennetegnsrett (H)	10	↓	34
41	JUS260-2-A	Design og patent (H)	10	↓	37

Gruppe 4 har produsert 5320 studiepoeng – det er 9,1 % av total produksjon i perioden.

Her er to nye emner.

JUS289-2-A og JUS291-2-A rykket opp fra gruppe 5.

⁸ Opprettet av fakultetsstyret i sak 75/14. Tilbudt første gang V16.

⁹ Opprettet fra H16 til erstatning for JUS280-2-A som var på 10 studiepoeng. Dette er på 20.

¹⁰ JUS250-2-A og JUS250-2-B er terminert og erstattet av JUS250-2-D på 20 studiepoeng.

JUS250-2-B, JUS250-2-A og JUS277-2-A har rykket ned fra gruppe 3.

De 8 femte beste (=de 8 dårligste)¹¹ - «Gruppe 5»:

42	JUS262-2-A	Trygderett (V)	10	↑	44
43	JUS251-1-A	Arbeidslivets rett (H) ¹²	10	↓	36
44	JUS290-2-A	Common and Civilian Influence in a Mixed Legal System (V)	10	↑	49
45	JUS286-2-A	Constitution and Politics (V)	10	↑	47
46	JUS264-2-A	God forvaltningsskikk (V)	10	↓	45
47	JUS292-2-A	Introduction to Chinese Law (H)	10	↑	51
48	JUS330	Prosedyrekonk (V, H)	15	↓	46
49	JUS334	Chinese Law Clinical Programme	10	↑	52

Gruppe 5 har produsert 2085 studiepoeng – det er 3,6 % av total produksjon i perioden.

Her er det verd å merke seg at dess lenger ned på listen vi kommer, dess større blir representasjonen av emner som ikke har vært med i hele perioden, gruppen vil typisk inneholde emner som ikke har vært i drift tilstrekkelig lenge til å ha opparbeidet seg produksjon – de «konkurrerer» med emner som har vært med i hele fireårsperioden.

Det er også verd å merke seg at det nå bare er åtte emner i denne siste gruppen, gruppens andel av den totale produksjonen er derfor ikke representativ i sammenligning med de andre gruppene.

Nærmere om hvert av emnene i gruppe 5:

JUS262-2-A har vært aktivt i hele perioden. Det har undervisning hver vår og eksamen hvert semester. Antall møtt og bestått eksamen:

H13: 0-0

V14: 6-6

H14: 3-3

V15: 7-7

H15: 3-2

V16: 10-10

H16: 5-5

V17: 8-8

Vi ser at antallet er jevnt lavt, i grensen for antall som kreves for at et emne skal gå break even. Muligheten for sammenslåing med andre velferdsemner har vært lansert for emneansvarlig. (Fra neste år er JUS250-2-A Velferdsrett og JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren slått sammen til JUS250-2-D Velferdsrett 20 sp.) Det har imidlertid ikke vært ønskelig fra emneansvarliges side å involvere JUS262-2-A Trygderett i denne prosessen.

JUS251-1-A har jevnt lave tall. Her er imidlertid svært lave faste kostnader, idet emnet undervises som en spin-off av JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett (som ligger i gruppe 1). Det har vært tilbudt to «introduksjonsforelesninger» for denne målgruppen før den ordinære undervisningen i emnet. Det kan være faglige grunner til å vurdere emnets framtid, men neppe ressursmessige.

¹¹ Fra neste år vil det komme piler også i denne gruppen til å synliggjøre bevegelse fra sist studieår.

¹² Dette er ikke et spesialemne, men et emne på bachelornivå som tilbys gruppen «andre» med undervisning sammen med JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett.

JUS290-2-A har vært tilbudt fra V15, det vil si i tre av de fire årene oversikten her omfatter. Emnet ble opprettet av fakultetsstyret i sak 73/14 på grunnlag av en Erasmus-midler og et samarbeid med fakultetet i Aberdeen. I sak 83/15 vedtok fakultetsstyret at emnet skulle videreføres V16. I sak 84/16 vedtok styret «tidsubestemt videreføring» av emnet. Emnet startet med lav deltagelse, men tok seg betydelig opp i vår. Emnet har undervisning om våren og eksamen bare i undervisningssemestre. Her vises møtt og bestått:

V15: 8-8

V16: 7-7

V17: 20-20

Et gjennomsnitt tilsvarende 2017-produksjonen ville plassert emnet høyt i gruppe 4. Det kan være grunn til å se an utviklingen i dette emnet til det har fått fire år på seg.

JUS286-2-A har vært tilbudt fra V14 – det vil si ikke hele perioden. Møtt - bestått ser slik ut:

V14: 7 – 7

V15: 6 – 6

V16: 7 – 7

V17: 14 – 13

Emnet driftes i samarbeid med SAMPOL (de har egen emnekode for sin versjon – tallene her gjelder utelukkende jus-delen og våre eksamenskandidater). Hvis økningen V17 er uttrykk for en trend, er emnets plassering på skalaen ikke representativ. En jevn produksjon på det nivået ville plassere emnet i øvre halvdel av gruppe 4.

JUS264-2-A har vært tilbudt siden V12, men i 2015 var det ikke aktivt av personellmessige grunner. Det har derfor bare tre forekomster i de fire årene oversikten gjelder.

V14: 9 – 9

V16: 11 – 11

V17: 12 – 12

Nivået fra 16 og 17 plasserer emnet midt i gruppe 4.

JUS292-2-A ble opprettet fra H16 og har bare vært tilbudt én gang. Møtt – bestått:

H16: 21 – 21

Emnet inngår i en større sammenheng knyttet til «Kina-satsingen». Hvis studenttallene for H16 viser seg representative, vil emnet også på selvstendig grunnlag forsvare en plass midt i gruppe 3.

JUS330. Dette er ikke et «emne» i vanlig forstand. Det er et tilbud til studenter som lykkes i å kvalifisere seg og delta i nasjonal eller internasjonal prosedyrekonkurranse. Prosesskriv og andre dokumenter undergis en kvalitativ vurdering («sensur») ved fakultetet (uavhengig av prosedyrekonkurransen) og emnet er bestått eller ikke på grunnlag av denne vurderingen.

Deltakelsen er utenfor vår kontroll og vi har ikke nevneverdige kostnader knyttet til emnet. Det har aldri vært stor produksjon av studiepoeng knyttet til dette, men siden det heller ikke koster oss noe særlig, er det neppe noen grunn til å opphøre med tilbudet til de få studentene det gjelder.

JUS334. Dette emnet er helt sentralt i Kina-satsingen. Det er et praksisemne knyttet til utvekslingsprogrammet med Kina. Oppstart var V17, og 9 studenter har levert eksamen. Antallet studenter til emnet vil være begrenset av praksisplasser til disposisjon i Kina.

Sortert etter emnekode, med data for all produksjon i fire år:

Emnekode	Emnekortnavn	Sp	V17		H16		V16		H15		V15		H14		V14		H13		Til sammen		Produkt rt sp
			Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	
JUS250-2-A	Velferdsrett	10	7	7	1	1	11	11	2	2	4	4	5	5	10	10	6	6	46	46	460
JUS250-2-B	Autonomi og tvang	10	10	10	10	10	15	15	1	1	6	6	7	7	6	6	9	9	64	64	640
JUS250-2-C	HR Welfare State	10	38	37			27	27	1	1	26	26	2	2	28	28	2	2	124	123	1230
JUS251-1-A	Arbeidslivets rett	10	2	0	5	5	8	8	22	13	5	4	4	4			5	5	51	39	390
JUS251-2-A	Arbeidsrett I	10	16	15	63	60	12	12	67	66	11	10	73	71	25	23	43	42	310	299	2990
JUS251-2-B	Arbeidsrett II	10	6	6	17	17	10	10	26	26	6	6	16	13	4	3	18	16	103	97	970
JUS253-2-A	Kommunalrett I	10	1	1	15	15	5	4	7	7	9	9	3	3	6	6	3	3	49	48	480
JUS254-2-A	Politirett	20	15	15	70	69	11	11	57	55	7	7	46	46	9	9	38	36	253	248	4960
JUS255-2-A	Påtalerett	10	14	14	58	55	15	13	43	40	2	2	45	45	13	13	35	30	225	212	2120
JUS256-2-A	Skatterett I	10	16	14	68	62	9	9	43	41	9	9	52	51	12	12	42	41	251	239	2390
JUS256-2-B	Skatterett II	10	9	8	62	61	4	4	23	23	4	3	26	25	7	6	25	25	160	155	1550
JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett	10	61	16	74	53	25	23	79	76	28	19	61	59	38	37	60	59	426	342	3420
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett	10	13	10	7	6	12	11	5	5	11	11	5	5	13	11	4	4	70	63	630
JUS258-2-B	Competition Law	10	4	10	43	43			40	39	2	2	24	23	40	40	0	0	153	157	1570
JUS260-2-A	Design og patent	10			14	14	1	1	12	12	1	1	6	6	2	2	7	6	43	42	420
JUS260-2-B	Oppphavsrett	10	6	6	22	21	4	3	18	16	2	2	14	14	7	6	15	15	88	83	830
JUS260-2-C	Kjennetegnrett	10	2	2	15	14	3	2	12	12			6	5	4	4	6	6	48	45	450
JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	2	2	16	16	2	2	24	24	1	1	27	27	3	3	13	12	88	87	870
JUS261-2-A	Konfliktmekling	20			18	18			22	22	17	17					24	24	81	81	1620
JUS262-2-A	Trygderett	10	8	8	5	5	10	10	3	2	7	7	3	3	6	6			42	41	410
JUS264-2-A	God forvaltningsskikk	10	12	12			11	11							9	9			32	32	320
JUS265-2-A	Planrett	10	4	4	22	21	2	2	22	22	2	2	24	24	1	1	8	8	85	84	840
JUS270-2-A	Economic Analysis	10			24	24			23	23	1	1	12	12	1	1	26	26	87	87	870
JUS271-2-A	Energy Law	10	23	23	2	1	34	34	1	1	28	28	1	1	3	3	44	42	136	133	1330
JUS271-2-B	Comparative Energy law - F	10			41	41			35	35	1	1	20	20					97	97	970
JUS272-2-A	American Law	10	36	36			31	31			30	30	0	0	30	30	0	0	127	127	1270
JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	16	16			18	18			10	10	36	36	14	14			94	94	940
JUS273-2-C	Law and Justice	10	17	17			27	27			16	16			18	18			78	78	780
JUS276-2-A	Human Rights Law	20			69	69	19	19	52	52	3	3	36	36			61	61	240	240	4800
JUS276-2-B	European Human Rights	20	34	34															34	34	680
JUS277-2-A	Intro Copy	5	33	31			29	29			24	23			27	25			113	108	540
JUS277-2-B	International Copy	10	22	21			33	32			32	31			29	29			116	113	1130
JUS278-2-A	Comp. Private Law	10	2	2	55	55			37	37			39	39			56	56	189	189	1890
JUS280-2-B	Alternative Dispute	20			27	27													27	27	540
JUS281-2-A	Comp. Const. Law	10			41	41					2	2	29	28			47	47	119	118	1180
JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr.	10	39	38			28	28	1	1	36	35	1	1	39	39	2	2	146	144	1440
JUS283-2-A	Arbitration	20	20	20			18	18			18	18			15	15			71	71	1420
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procur	10			29	29			18	18			21	21	9	9			77	77	770
JUS286-2-A	Constitution and Politics	10	15	14	0	0	7	7			6	6			7	7			35	34	340
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial L	10			42	42			27	27			22	22					91	91	910
JUS288-2-A	International Criminal Law	10	2	2	79	72	1	1	51	50	4	4	37	36					174	165	1650
JUS289-2-A	International Civil Procedure	10			24	24			35	35			11	11					70	70	700
JUS290-2-A	Common and Civilian Influe	10	20	20			7	7			7	7							34	34	340
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law	10	24	24			13	12			12	12							49	48	480
JUS292-2-A	Introduction to Chinese Law	10			21	21													21	21	210
JUS325	Rettshjelp	30	11	11			10	10	2	2	11	11			26	26			60	60	1800
JUS329	Universitetsped veil	15	29	29			29	29	2	2	26	26			38	38			124	124	1860
JUS330	Prosedyrekonk	15	1	1			2	2							2	2			5	5	75
JUS334	Chinse Law Clinical Progra	10																	0	0	0
Til sammen pr semester			590	536	1059	1012	503	493	813	788	427	412	714	701	501	491	599	583	5206	5016	58475

UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet – Studieutvalget

Sortert etter produserte studiepoeng i fireårsperioden:

Emnekode	Emnekortnavn	Sp	Til sammen		Produsert sp	Akkumulert prod	% av det hele	Årsekv i 2016/17	Penger 16/17	
			Møtt	Stått					45/årsekv	
JUS254-2-A	Politirett	20	253	248	4960	4960	8,5	28,0	1260000	
JUS276-2-A	Human Rights Law	20	240	240	4800	9760	16,7	23,0	1035000	
JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett	10	426	342	3420	13180	22,5	11,5	517500	
JUS251-2-A	Arbeidsrett I	10	310	299	2990	16170	27,7	12,5	562500	
JUS256-2-A	Skatterett I	10	251	239	2390	18560	31,7	12,7	570000	
JUS255-2-A	Påtalerett	10	225	212	2120	20680	35,4	11,5	517500	
JUS278-2-A	Comp. Private Law	10	189	189	1890	22570	38,6	9,5	427500	
JUS329	Universitetsped veil	15	124	124	1860	24430	41,8	7,3	326250	
JUS325	Retts hjelp	30	60	60	1800	26230	44,9	5,5	247500	
JUS288-2-A	International Criminal Law	10	174	165	1650	27880	47,7	12,3	555000	
JUS261-2-A	Konfliktmekling	20	81	81	1620	29500	50,4	6,0	270000	
JUS258-2-B	Competition Law	10	153	157	1570	31070	53,1	8,8	397500	
JUS256-2-B	Skatterett II	10	160	155	1550	32620	55,8	11,5	517500	
JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr.	10	146	144	1440	34060	58,2	6,3	285000	
JUS283-2-A	Arbitration	20	71	71	1420	35480	60,7	6,7	300000	
JUS271-2-A	Energy Law	10	136	133	1330	36810	62,9	4,0	180000	
JUS272-2-A	American Law	10	127	127	1270	38080	65,1	6,0	270000	
JUS250-2-C	HR Welfare State	10	124	123	1230	39310	67,2	6,2	277500	
JUS281-2-A	Comp. Const. Law	10	119	118	1180	40490	69,2	6,8	307500	
JUS277-2-B	International Copy	10	116	113	1130	41620	71,2	3,5	157500	
JUS271-2-B	Comparative Energy law - F	10	97	97	970	42590	72,8	6,8	307500	
JUS251-2-B	Arbeidsrett II	10	103	97	970	43560	74,5	3,8	172500	
JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	94	94	940	44500	76,1	2,7	120000	
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial L	10	91	91	910	45410	77,7	7,0	315000	
JUS270-2-A	Economic Analysis	10	87	87	870	46280	79,1	4,0	180000	
JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	88	87	870	47150	80,6	3,0	135000	
JUS265-2-A	Planrett	10	85	84	840	47990	82,1	4,2	187500	
JUS260-2-B	Opphavsrett	10	88	83	830	48820	83,5	4,5	202500	
JUS273-2-C	Law and Justice	10	78	78	780	49600	84,8	2,8	127500	
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procur	10	77	77	770	50370	86,1	4,8	217500	
JUS289-2-A	International Civil Procedure	10	70	70	700	51070	87,3	4,0	180000	
JUS276-2-B	European Human Rights	20	34	34	680	51750	88,5	11,3	510000	
JUS250-2-B	Autonomi og tvang	10	64	64	640	52390	89,6	3,3	150000	
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett	10	70	63	630	53020	90,7	2,7	120000	
JUS280-2-B	Alternative Dispute	20	27	27	540	53560	91,6	9,0	405000	
JUS277-2-A	Intro Copy	5	113	108	540	54100	92,5	2,6	116250	
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law	10	49	48	480	54580	93,3	4,0	180000	
JUS253-2-A	Kommunalrett I	10	49	48	480	55060	94,2	2,7	120000	
JUS250-2-A	Velferdsrett	10	46	46	460	55520	94,9	1,3	60000	
JUS260-2-C	Kjennetegnrett	10	48	45	450	55970	95,7	2,7	120000	
JUS260-2-A	Design og patent	10	43	42	420	56390	96,4	2,3	105000	
JUS262-2-A	Trygderett	10	42	41	410	56800	97,1	2,2	97500	
JUS251-1-A	Arbeidslivets rett	10	51	39	390	57190	97,8	0,8	37500	
JUS290-2-A	Common and Civilian Influe	10	34	34	340	57530	98,4	3,3	150000	
JUS286-2-A	Constitution and Politics	10	35	34	340	57870	99,0	2,3	105000	
JUS264-2-A	God forvaltningsskikk	10	32	32	320	58190	99,5	2,0	90000	
JUS292-2-A	Introduction to Chinese Law	10	21	21	210	58400	99,9	3,5	157500	
JUS330	Prosedyrekonk	15	5	5	75	58475	100,0	0,3	11250	
JUS334	Chinse Law Clinical Program	10	0	0	0	58475	100,0	0,0	0	
Til sammen pr semester			5206	5016	58475					

Her ser vi til sammen møtt og bestått i hele perioden (H13 – V17, studiepoeng produsert i hele perioden, (gjelder også akkumulert produksjon og andel av hele produksjonen). De to siste kolonnene til høyre, gjelder bare studieåret 2016/17.

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSAPPOR – JUS114, V/17

KURSANSVARLIG: [NAVN]

Kursrapporten er utarbeidet den 25. september 2017 av Erik Monsen

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

- i. strukturen på kursopplegget
 - Kurset ble som vanlig gjennomført i løpet av 5 uker, noe som er knapt med tid, men det viser seg at det er noenlunde tilstrekkelig slik som undervisningen og eksamen er lagt opp.
- ii. Forelesningene
 - Jeg holdt alle forelesningene, totalt 14 timer. Forelesningene er tematisk og strukturelt lagt tett opp mot læreboken, og det ser ut til at de fleste studentene har greit utbytte av forelesningene.
- iii. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene
 - Arbeidsgruppene ser ut til å fungere bra. Storgruppene fungerer ikke like bra, og jeg ønsker å erstatte storgruppene med obligatorisk kursoppgave (pluss en arbeidsgruppe til, dersom det lar seg gjøre).
- iv. skriving og kommentering
 - Arbeidsgruppelederne ser ut til å gjøre en god jobb.
- v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene
 - Se under iii.
- vi. obligatorisk kursoppgave
 - På kurset gjennomføres ikke en slik, men se under iii.
- vii. Eksamen
 - Ingen særlige kommentarer.
- viii. samarbeid med administrasjonen
 - Dette fungerer bra.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

- Strykprosent 0,3.

c) Karakterfordeling

- Prosentvis 12,5 (A), 31,5 (B), 42,7 (C), 11 (D), 2,1 (E)

d) Studieinformasjon og -dokumentasjon

e) Tilgang til relevant litteratur

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr

- OK.

b) Andre forhold

- Jeg ønsker selvsagt mer tid.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

- a) Metode – gjennomføring
- b) Oppsummering av innspill
 - Middels til bra på det meste.
 - Kommentarer som forventet – de vedrører storgrupper som ikke fungerer, forelesninger som fungerer greit (med noen innspill), samt domsanalyse som prøvingsform.
 - Kurset har etter hvert satt seg ganske greit, men det er et behov for å revurdere bruken av storgrupper, og da særlig en vurdering av dette opp mot det faktum at det p.t. ikke er noen obligatorisk kursoppgave på kurset.
- c) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Jeg opplever at kursgjennomføringen har blitt bedre og bedre, at det fremdeles er noen utfordringer, og at et stort forbedringspotensial kan bli utløst ved gjennomføring av forslag som nevnt ovenfor.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 53/17 – 5**RAPPORT – KURS I PENGEKRAVSRETT H-16**

Kurset i pengekravsrett høsten 2016 ble gjennomført på samme måte og etter samme struktur som foregående semestre. Det ble ikke gjort endringer i fagets læringsmål, og kun foretatt en mindre justering i den anbefalte litteraturen.

Kurset er bygget opp slik at forelesningene begynner i uke 1, de fire ukentlige kursoppgavene begynner i uke 2, mens obligatorisk oppgave skrives i uke 4. Kurset avsluttes med skoleeksamen i uke 7. Behov for generell lese- og fordypningstid søkes bl.a. oppnådd ved å begrense omfanget på kursoppgavene.

På forelesningene har jeg fokusert på de mest sentrale temaene i faget, mens mindre sentrale temaer omtales helt knapt. Studentene fikk utdelt en ganske detaljert disposisjon, og jeg illustrerte det som ble sagt med figurer på tavlen. Forelesningene og kursoppgavene er dessuten avpasset, slik at de emnene som tas opp i kursoppgavene er omtalt i forelesningene før studentene skal skrive oppgavene. Forelesningene ble filmet, og opptakene ble gjort tilgjengelige fortløpende. Inntrykket er at opplegget for forelesningene fungerer greit.

Når det gjelder kursoppgavene, beholdt jeg disse uendret fra i fjor. Generelt er inntrykket mitt som storgruppeleder fra tidligere år at kursoppgavene i dette faget har fungert meget godt. Erfaringsmessig er likevel en del av oppgavene krevende, så her tenker jeg det er mulig å legge enda bedre til rette for studentene ved gjennomgangen av tematikken på forelesningene forut for at oppgavene skal skrives.

Samtlige storgruppeledere var erfarne lærere, der tre av fire har undervist i pengekravsrett en rekke ganger tidligere. Storgruppene og kommenteringen på Kark ble gjennomført på en god og forsvarlig måte.

Obligatorisk kursoppgave ble gitt i form av en praktikumsoppgave fordelt på tre deler, slik at studentene hadde relativt bredt læringsutbytte. Kommenteringsnivået til sensorene var gjennomgående godt, og i tillegg gjennomgikk jeg oppgaven muntlig kort tid etter innleveringen.

Spørsmål underveis fra studentene ble forsøkt besvart ved at jeg var tilgjengelig i pausene mellom forelesningene og i etterkant av forelesningene. Studentene ble for øvrig oppfordret til å benytte diskusjonssidene på Mitt UiB, men dette var ikke vellykket da studentene ikke ønsket å bruke disse. Jeg åpnet derfor opp for bruk av Edublogs de siste tre ukene av kurset. Studentene fikk der også tilgang til fjorårets spørsmål og svar.

Skoleeksamen ble gjennomført som vanlig på dette kurset med en praktikumsoppgave der det formuleres eksplisitte spørsmål til studentene. Jeg har ikke mottatt tilbakemeldinger fra sensorer om at det har vært særlige problemer, og inntrykket mitt fra egen sensur er også at oppgavene har fungert relativt godt.

Karakterene for dette året er noe bedre enn det retningslinjene tilsier. Hele 14,2 % fikk A, mens B'en ligger så vidt innenfor retningslinjene med 29,9 %, og det samme med C'en på 36,1. Dette får betydning for andelen karakterer i det nedre sjiktet. Avviket fra retningslinjene er etter min mening likevel ikke påfallende. Inntrykket mitt fra spørsmål jeg har mottatt, og også fra tilbakemeldinger fra storgruppeledere, er at det var en god del svært dyktige studenter dette året. For øvrig var strykprosenten som vanlig lav (1,4 %).

Sensuren av obligatorisk oppgave forløp rimelig greit, bortsett fra at en del sensorer – som vanlig – hadde problemer med å overholde fristen til nivåkontrollen. Også sensuren av skoleeksamen fungerte i det vesentlige greit. Nivåkontrollen viste i liten grad nevneverdige forskjeller på sensorene. Inntrykket mitt er likevel at sensorene hadde problemer med å overholde fristene også her. Dette gir seg det utslaget at det fremstår som noe tilfeldig hvilke oppgaver som sendes inn til kontroll; ikke alle oppgavene som sendes inn egner seg like godt til nivåkontroll. Jeg fikk dessuten bare tilsendt én oppgave i karaktersjiktet E/F, noe som selvfølgelig også kan ha en viss sammenheng med at det var få studenter i dette sjiktet.

Samarbeidet med administrasjonen har fungert utmerket. Kurset var godt planlagt, og ved behov, har jeg fått god og rask støtte. Det samme gjelder for samtlige som har deltatt i forbindelse med gjennomføringen av kurset.

Kurset har ikke vært evaluert dette året, men jeg fikk en del tilbakemeldinger fra fjorårets studenter som jeg har tatt hensyn til ved årets kurs: Oppsummeringsforelesningen ble fremskyndet, jeg har tydeliggjort at enkelte av kursoppgavene kan besvares med langt færre ord enn 1750, samt lagt ut innholdsfortegnelsen i Sæbøs kompendium på Mitt UiB. For øvrig tilsa ikke fjorårets evaluering at det var behov for endringer i årets kurs.

Den samlede vurderingen er at dette er et kurs der opplegget fungerer rimelig greit, men det må selvsagt vurderes om det kan legges enda bedre til rette for studentene fremover, bl.a. med bruk av flere digitale verktøy.

23. januar 2017
Miriam Skag

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSAPPOR – JUS134 Rettshistorie og komparativ rett, Våren 2017

KURSANSVARLIG: Søren Koch og Jørn Øyrehagen Sunde

Kursrapporten er utarbeidet den 9. august 2017

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. strukturen på kursopplegget

- Det har alltid vore eit spørsmål om det er tenleg å ha førelesingane samla fyrst, og så oppgåveskriving etterpå. For læring er dette den ideelle strukturen, fordi studentane må ha kunnskap før dei skal bruka kunnskapen gjennom oppgåveskriving. Problemet er at for mange av studentane utset kursoppstart til etter førelesingane. I år prøvde ein å motverka deg med å utsetja utlegginga av dei filma førelesingane til 31.05. Det er mogeleg at når ein har gjort dette over fleire år, så vil ein tvinga fram ein mentalitet for at JUS134 byrjar rundt 1. mai og ikkje fyrst når førelesingane er avslutta. Viss ein ikkje oppnår dette, må ein vurdere strukturen på kursopplegget.
- Et mulig tiltak er å implementere obligatoriske oppgaver i form av quiz-oppgaver som kan genereres på mitt UiB og oppfordrer studentene til å løse oppgave. Vurdering skjer automatisk og kandidatene kan gjenta oppgavene så ofte det trengs for å få et riktig resultat. Programmet registrerer at kandidatene har utført oppgaven. Gjennomføring av disse «assignments» bør i så fall gjøres som forutsetning for å ta eksamen. Ettersom denne vurderingsformen ikke krever aktiv innsats av faglærerne (ut over etablering av quiz på mittuiB) vil et slikt tiltak ikke kreve ekstra ressurser. En prøveordning (på frivillig basis) i kurset «Comparing Legal Cultures in Europe» har vist positive tilbakemeldinger fra studentene og gode resultater ved de studentene som gjennomførte oppgavene.

ii. Forelesningene

- Endring med å skilja førelesingane i rettshistorie og komparativ rett var motivert av at ansvaret for dei vart fordelt på dei to kursansvarlege, og at studentane på JUS134-Kina skulle få eit eige førelesingstilbod i rettshistorie som tilsvara deira pensum i faget. Men ein konsekvens av denne praktisk motiverte delinga, var at komparativ rett stod meir fram som eit eige fag. Det gjorde ikkje at eksamensresultata i år var betre i komparativ rett enn tidlegare år, men når denne endringa etter kvart får festna seg både faktisk og i studentgruppa sin mentalitet, er vi viss på at komparativ rett ikkje bare vert betre undervist, men òg betre lært.
- Denne nye ordning medførte en meir komprimert forelesing i rettshistorie. Likevel kunne det ikkje observerast at studentanes kunnskap og forståing av denne materien var signifikant dårlegare enn tidlegare år.
- Søren Koch nytta i år eigne førelesarar for kvart av delemna i komparativ rett. Det generelle inntrykket er at dette var ei god ordning. Det gjer at studentane sjølv må gjera mykje av det komparative arbeidet, men i dette ligg det mykje læring.
- Det har vist seg som en hensiktsmessig og viktig tiltak å la faglærerne som har bakgrunn både i den respektive rettskulturen og den norske rettskulturen introdusere de ulike rettskulturene. Det ble valgt å presentere nærmere den tyske, engelske, franske og finske rettskulturen. Disse rettskulturene står for de store

rettstradisjonene Common og Civil Law. For å vise forskjeller innenfor de respektive tradisjonene gir en sammenligning mellom Frankrike og Tyskland et godt eksempel. Finland og Norge er nordiske rettsordener som samtidig kan karakteriseres som «mixed legal systems containing elements of both the Common and Civil Law tradition». Ved å gjøre studentene oppmerksom på nordiske fellestrekk, men også ulikheter mellom nordiske rettskulturer nyanserer man det utdaterte bildet av en dikotomi mellom de to store europeiske rettstradisjonene som lange dominerte komparativrettslig litteratur.

- Både pensum og eksamensoppgavene var begrenset til en komparasjon mellom de nevnte rettskulturene. Dette medfører at stoffet for den komparative delen er overkommelig, mens samtidig spesifikk nok for å gjennomføre en hensiktsmessig og kunnskapsbasert komparativ analyse. Som særlig viktig viste seg Christian Franklins introduksjonsforelesning i engelsk rettskultur. Studentene har hatt en del problemer med Franklins pensumsartikkel (kanskje fordi den er den mest avanserte og krevende artikkel i antologien «Comparing Legal Cultures».) Franklins forelesning var derfor et viktig supplement til artikkelen, noe som også ble tydelig fremhevet av studentrepresentantene under referansemøte, og andre tilbakemeldinger fra studenter. Med blick på Franklins fremragende talent som foreleser og den engelske rettskulturens betydning sett fra et komparativt perspektiv, skal det vurderes om engelsk rett utvides på bekostning av en introduksjon i fransk rett. Selv om dette vil begrense utvalg av de eksamensrelevante rettskulturene enda mer, vil dette samtidig begrense den komparative stoffet enda mer.
 - Det kan tenkes på sikt å utvide eller endre på de rettskulturene som presenteres under forelesningene. Likevel må en ha i minne at antallet faglærerne med den nødvendige dobbelkompetanse er begrenset. At vi fikk rekruttere svært engasjerte forelesere i tre andre rettskulturer (samt mine forelesninger i tysk rett) gir kurset en unik profil, både nasjonalt og internasjonalt. Det anbefales derfor å fortsette med den ordningen.
 - Ein har i år som tidlegare år hatt internasjonale gjesteforelesarar som har førelest over tema som ikkje er direkte pensum relevant, men som er fagleg utviklande for studentane. Oppslutninga om desse førelesingane var god, utbyttet burde vera godt, og dette er noko ein må halda fram med.
- iii. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene
- Arbeids- og storgruppeoppgåvene har i det store og heile fungert i alle år. Det vil alltid vera oppgåver som ein oppdagar kan gjerast betre, men stort sett fungerer oppgåvene bra. Ein har hatt praksis for utskifting av 1/3 av oppgåvene kvart år. Dette for å unngå at studentane i for stor grad kan nytta fjordårets svar på oppgåvene på ny. Ein større utskiftingsrate er vanskeleg med tanke på dei som skal undervisa i faget.
 - Det vil i fremtiden settes litt mer fokus på arbeids- og storgruppeoppgaver som er relatert til komparativ rett for å oppnå en jevnt fordeling mellom rettshistorie og komparativ rett. Det bør likevel nevnes at et læringsmål i kurset er å gjøre studentene oppmerksom på at den historiske konteksten er en viktig forklaringsfaktor for utforming av de ulike rettskulturene. Mao. det er ikke et klart skille mellom de to fagområdene. Oppgavene vil derfor inneholder oppgaver som krever en kombinasjon av historisk og komparativ kunnskap.
- iv. skrivning og kommentering
- Det har sjeldan vore dårlege tilbakemeldingar på dei skriftlege kommentarane på arbeidsgruppeoppgåvene, og i år var det ikkje ein einaste ei. Årsaka er nok at både storgruppeleiarane og dei eksterne kommentatorane er svært erfarne og dyktige.
- v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene
- Det var i fleire år vanskeleg å få studentane til å delta i storgruppediskusjonane. Etter at ein i 2016 la opp til smågruppediskusjonar i storgruppene, har dette problemet vorte eliminert.
 - Det skal innføres storgruppeledergruppesamlinger før storgruppeundervisning der arbeidsgruppeoppgavene diskuteres og det fastslås en felles strategi for

storgruppeopplegget. Storgruppelederne står likevel helt fritt når det gjelder å lede sine grupper.

vi. obligatorisk kursoppgave

- Det er ikkje Obligatorisk kursoppgåve i faget. Det skulle det ideelt ha vore med tanke på å få alle studentane til å følgja kursopplegget alt frå kursoppsgavan, jf. merknad ovanfor. Men det er vanskeleg å få tid til dette i eit kurs som strekker seg over 6 veker med svært mange heilagdagane. I tillegg vil dette auke arbeidspress på studentane ytterligare.

vii. Eksamen

- Eksamen i år er den beste som er gjeven i faget på fleire år, fordi den var særskild godt eigna til å skilja studentane. Nivåkontrollen var difor enklare å gjennomføra enn nokon gong. Som vanleg (med unntak av 2016 av grunnar eg ikkje forstår) skriv studentane dårlegast på den enklaste oppgåva, og best på den vanskelegaste. Dette gjer at ein bør halda fast ved å ha ei tredje oppgåve utan klart svar i pensum, men som krev samanstillings- og resonneringsevne.
- Det ble innført et sensormøte ca. en uke etter eksamensoppgavene ble levert inn. På denne måten kan sensorene diskutere og harmonisere vurderingskriteriene og spesifikkje problemer studentene hadde med oppgavene. Dette bidro ytterligere til å gjøra nivåkontroll enklare.

viii. samarbeid med administrasjonen

- Som alltid var det heilt utmerka. Det er svært viktig at ein har same stabilitet i kven som administrativt har ansvar for kurset, som det er å ha stabilitet i gruppa av storgruppeleiarar, arbeidsgruppeoppgåvekommentatorar, og sensorar.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

- Kvart år er det mellom 0 og 3 studentar som stryk på eksamen i JUS134. Det er eit ganske naturleg lågt tal på ein heimeeksamen, der ein har høve til å slå opp i litteraturen.

c) Karakterfordeling

- Det er vanskeleg å få A i JUS134, for det krev ei evne til å resonnera som ein ikkje vert utfordra på i så mange fag tidlegare på studiet. Men helst skal om lag 10% ha A. I år er det litt færre..
- Talet på studentar som får B brukar å vera heilt ok, og er det i år òg. Det er mange nok studentar som har kunnskap, og som klarar å sjå dei ulike delane av pensum i samanheng, utan at dei likevel klarar å produsera dei gode resonnementa.
- Det er for mange studentar som får C. Slik har det vore i alle år med heimeeksamen. Delvis skuldast det karakterforma – det er mogeleg å arbeida seg opp til C når ein har eksamen med pensum tilgjengeleg. Men delvis skuldast det at nokre sensorar gjer for mange C i staden for C og D.
- Jf. det som er skriva ovanfor, er det grunn til å tru at nokre studentar får C som skulle ha hatt D.
- Det er naturleg med få E og F i eit fag der ein har heimeeksamen.

d) Studieinformasjon og -dokumentasjon

Tilfredsstillande – ingen kommentarar

e) Tilgang til relevant litteratur

Det var en del problemer med tilgjengeligheten av antologien «Nordic and Germanic Legal Methods». Dette skyldes manglende oppfølging av studia. Problemet kunne rettes opp i under kurset og bør ikkje være et problem til neste fordi det er nå nok eksemplarer av boken bestilt. Artiklene som var pensum var uansett tilgjengelig i litteraturkiosken. Studentene hadde derfor ikke noen ulemper.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

c) Lokaler og undervisningsutstyr

Tilfredsstillende – ingen problemer

d) Andre forhold

Mitt UiB fungerte glimrende, det samme gjelder for Inspira. De kjente problemer med Kark.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

d) Metode – gjennomføring

Jf. Referat Nina Strandbakken.

e) Oppsummering av innspill

Kritikken rettet seg særlig mot enkelte deler av pensum (bl.a. Franklins artikkel) og at forelesningsopptakene ble ikke gjort tilgjengelig tidligere. Begge deler har vi tatt stilling til tidligere.

f) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

Nei

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Eg har no vore fagansvarleg for JUS134 i 10 år, det siste året saman med Søren Koch. Vi har jamt gjort endringar i faget basert på erfaring og studenttilbakemeldingar, men har dei siste åra bare gjort svært små justeringar om ein ser bort frå utskiftinga av arbeidsgruppe- og storgruppeoppgåver. Kurset har fungert fint, studenttilbakemeldingane har vore gode, og ein har hatt ein sær sars god stabilitet i undervisnings- og sensorkorpset.

Søren Koch har i si korte tid som med fagansvarleg tatt initiativ til endringar av særleg undervisninga i komparativ rett, og har engasjert seg i å eksamens- og storgruppeoppgåver. Det har difor skjedd større endringar i faget frå 2016 til 2017 enn det har gjort sidan 2012. Endringane har vore ute lukkande positive, og faget har utvikla seg på ein god måte. Dette vart stadfesta ikkje bare av inntrykket under storgruppeundervisninga, under sensuren og nivåkontrollen, men òg gjennom studenttilbakemeldingane.

Ein har enno ikkje løyst problemet med at for mange studentar har eit trainee-opphald, at dei arbeider mykje i sine ekstrajobbar for å tena pengar, at dei tek opp Forvaltningsrett II, eller at dei rett og slett reiser på ferie i mai. Dette var betre i år enn i fjor, men her er det eit forbettringspotensiale. Dette bør ein ta omsyn til når faget skal utviklast vidare inn i framtida.

Pensum i JUS134 vart noko utvida våren 2017, i tråd med nye retningslinjer for storleiken på pensum på tredje studieåret. Men pensum bør utvidast ytterlagre. Dette fordi ein då gjev dei studentane som arbeider med faget betre grunnlag for å samanlikna og resonnera, og slik skriva seg til ein god karakter. Her ligg kanskje det aller viktigaste forbettringspotensialet for JUS134.

I fleire år var det på JUS134 ein blogg der studentane kunne stilla spørsmål og få svar av faglærer som alle kunne lesa. På det meste kom det inn over 350 spørsmål og oppfølgingsspørsmål. Dette var ei vel fungerande læringsplattform. Dette vart ikkje følgt opp i 2016 og 2017 av ulike grunnar, men ein bør vurderer å gjennomføra det på ny. Utfordringa er at det er svært tidkrevjande.

JUS134 var det fyrste faget på jusstudiet i Bergen med heimeeksamen, som no er nytta på fleire fag. Det er viktig å ha i minnet at heimeeksamen ikkje bare er ei eksamensform, men ei læringsplattform. Studentane har ei intens læring under heimeeksamen, og den kunnskapen dei då tileignar seg, er seint gløymt.

Ein har på JSU134 ikkje vore redd for å underkjenna arbeidsgrupperoppgåver og studentkommenteringa. Dette har over tid gjort at nivået på arbeidsgruppeoppgåvene har heva seg monaleg. (Ei anna årsak er kvaliteten på kommentarane til oppgåvene). Det er viktig at ein i framtida òg er streng på dette punktet.

Det er i mange fag på jusstudiet lagt stor vekt på korleis ein skal og ikkje skal skriva på eksamen. Dette gjer at mange studentar er meir utrolege for korleis dei skriv enn kva dei skriv. På JUS134 har ein hatt som mål og få ned spenningsnivået til studentane gjennom å vera langt mindre opptatt av form. Dette har gjort at ein er ganske fri i forma på eksamen, og lite opptatt av det formelle. Kanskje har ein vore for slapp med det formelle. Men ein må ha i minnet at vert ein strengare på det, er det lett at ein aukar spenningsnivået.

Eg har vore misnøgd med djupnenivået i undervisninga i komparativ rett, men den har Søren Koch alt tatt tak i og forbetre. Eg har vore misnøgd med at for mange studentar gjer andre ting som tek tid heilt eller delvis frå studiet i mai måndag, og det problemet er framleis uløyst.

Søren Koch: For det første vil jeg takke Jørn Øyrehagen Sunde for sitt engasjement i dette kurset i 10 år. Jeg er villig til å overta hovedansvaret for JUS 134 i de kommende årene, gjerne også delt med andre. Jeg er takknemlig for at Sunde er villig å holde frem med undervisning og sensur, noe som vil sikre kontinuitet og kvalitet i undervisning. Samtidig var det muligens på tide med en del endringer i den faglige utviklingen, og jeg skal fortsette å foreta endringer også til neste år (jf. ovenfor).

Et hovedmål er å øke læringsutbytte for studentene uten samtidig å øke arbeidsbelastningen og karakterpresset mer enn nødvendig. Likevel er jeg særlig helt enig i at en utvidelse av pensum er et nødvendig og hensiktsmessig tiltak.

I tillegg er jeg overbevist om at vi må stille strengere krav til det formelle. For det første er hjemmeeksamen en god og nødvendig forberedelse og øvelse til 5. års magisteroppgave. I tillegg er det hensiktsmessig å samkjøre formkravene med andre fag som NIRI der formkravene er mye strengere. For det tredje er et ryddig og transparent referanseteknikk et vilkår for enhver vitenskapelig utdanning. Jeg skal derfor utarbeide en mal som skal ta hensyn til kravene som stilles i andre fag, men også til de kravene som legges til grunn i JUS 322 rettshistorie i Oslo, der vitenskapelig skriving er blitt gjort til et eksplisitt vurderingskriterium.

Allerede i 2017 ble storgruppelederne oppfordret til å sette særlig fokus på vitenskapelig argumentasjon og skrivemåte. Etter min oppfatning gjenspeiler dette seg også i studentenes presentasjoner under eksamen. Dette skal vi jobbe videre med.

[Tilbake til sakslisten](#)

Kursrapport jus 131, Kontraktsrett II, høsten 2016

1. Faglærers vurdering av gjennomføring

a) Praktisk gjennomføring

i. strukturen på kursopplegget

Strukturen bygger i hovedsak på samme modell som tidligere år.

ii. Forelesningene

Forelesningene var fordelt mellom Johan Giertsen og Erik Monsen. Tilbakemeldingene på referansemøtet tilsier at forelesningene fungerte godt. Forelesningene er relativt spredt ut over kurset. Inntrykket er at dette i og for seg fungerer bra, men det har vært en tilbakevendende utfordring at studentene dels må skrive oppgaver som ennå ikke er behandlet på forelesning. Ved årets kurs endret jeg noe på rekkefølgen av oppgavene, og inntrykket er at det nå i alle fall fungerte en del bedre enn tidligere. Det er likevel vanskelig å få dette til å klaffe 100 %.

iii. brukte oppgaver – både i arbeids- og storgruppen

Oppgavene bygde på tidligere års oppgaver. Oppgavene fungerer gjennomgående godt. På bakgrunn av fjorårets tilbakemeldinger gjorde jeg noen justeringer med tanke på at ordgrensen ikke skal by på store problemer. Her er det likevel nok fremdeles litt å gå på. Dette kan ses i sammenheng med tilbakemeldinger om at det er noe knapp tid på storgruppene, jf. nedenfor.

iv. skrivning og kommentering

Skriving og kommentering fungerer godt. Hovedinntrykket er at studentene legger ned stor innsats i å kommentere hverandres prestasjoner. På lærerkommenteringer ble det på referansegruppemøtet bemerket at noen syntet så bruke «standardkommentarer». Det er selvsagt ønskelig at studentene får mest mulig individuelle kommentarer, men enkelte ting gjentar seg ofte hos flere, og i den sammenheng bør det være helt forsvarlig å bruke «standardkommentarer».

v. gjennomføring av storgruppesamlingene

Inntrykket fra referansegruppemøtet var at studentene var fornøyde med storgruppelederne. Fremdeles er det noen utfordringer knyttet til å komme gjennom alle problemstillingene som oppgavene aktualiserer. Dette kan nok først og fremst avhjelpes ved å forsøke å luke ut noen av

de kanskje mer perifere problemstillingene i oppgavene, slik at man kan bruke mer tid på det mest sentrale.

vi. *obligatorisk kursoppgave*

Obligatorisk kursoppgave fungerte bra. Ordgrensen var ikke noen gjennomgående utfordring denne gangen. På referansegruppemøtet kom det frem at noen var litt skuffet over at man ikke i større grad fikk «nye» temaer. Min egen vurdering er at det også kan gi godt læringsutbytte å gi problemstillinger som er varianter som ligger opp mot det som alt er behandlet, siden studentene da blir utfordret med tanke på om de har forstått det mer grunnleggende.

Det var en god del klager på kommenteringen på kursoppgaven, hvorav noen få ble tatt til følge. Misnøyen med kommenteringen er et gjentakende problem. Selv om det gis noen føringer gjennom nivåkontrollen, er det ikke alltid dette følges godt nok opp av sensorene. Etter min mening er det diskutabelt om tidsbruken knyttet til nivåkontrollen er hensiktsmessig. Kanskje kan det være andre måter å oppnå bedre kommentering, f.eks. ved å formulere tydelige minstekrav til kommenteringen. En side av problemet er nok også at noen studenter har urealistiske forventninger til kommenteringen. Slik sensuren er lagt opp, med bruk av eksterne sensorer som gjør jobben på fritiden, synes jeg langt de fleste sensorene gjør en forsvarlig jobb.

vii. *Eksamen*

Ingen spesielle merknader.

viii. *samarbeid med administrasjonen*

Fungerte som vanlig bra.

b) *Strykprosent og frafall*

2,9 %

c) *Karakterfordeling*

A	26	9,8 %
B	69	26 %
C	118	44,30 %
D	471	7,65 %
E	6	2,25 %

Til sammen 266

Totalt møtt til eksamen og sensurert: 272

d) *Studieinformasjon og dokumentasjon*

Ingen spesielle merknader

e) Tilgang til relevant litteratur

Det er ikke meldt om problemer med å få tak i relevant litteratur. Før semesterstart kom det en ny bok fra Hov/Høgberg: Obligasjonsrett. For de relevante deler var boken for en stor del identisk med tidligere utgave, men med noen oppdateringer. Til tross for at litteratursituasjonen ikke er optimal, er det nok denne boken som er best egnet. Studentene oppfordres uansett til å bruke Hagstrøms Obligasjonsrett som supplement, noe jeg har inntrykk av at mange gjør.

2. Faglærers vurdering av rammevilkårene

e) Lokaler og undervisningsutstyr

Fungerte i hovedsak bra.

3. Faglærers kommentar til studentevalueringen(e) (referansegruppemøtet)

g) Metode – gjennomføring

Det ble avholdt referansegruppemøte om lag midtveis i kurset, etter at obligatorisk kursoppgave var skrevet.

h) Oppsummering av innspill

Sentrale innspill er kommentert underveis i rapporten. Hovedinntrykket er at studentene er relativt godt fornøyde med kurset,

4. Oppfølging av fjorårets evaluering

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

Se kommentarer om dette underveis. Det er gjort noen justeringer av oppgavesettet.

5. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Hovedinntrykket er at kurset fungerer bra, slik at det ikke er behov for større forbedringstiltak. Ideelt sett bør oppgavesettet gjennomgå og justeres/oppdateres kontinuerlig, men uten at det per i dag bør være nødvendig med noen altomfattende revisjon.

Hilde Hauge (kursansvarlig)

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSAPPOR – JUS 111, høst 2016 / vår/2017

KURSANSVARLIG: Bjørn Henning Østenstad

Kursrapporten er utarbeidet den 25. september 2017 av Bjørn Henning Østenstad

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. Strukturen på kursopplegget

Som tidlegare år: 2 x 9 timar førelesing + repetisjon, 5 arbeidsgruppesamlingar, obligatorisk kursoppgåve og 3 storgruppesamlingar. Førelesingane er jamnt fordelt utover kursperioden, og det fungerer bra.

ii. Forelesningene

Kursansvarleg har halde desse. Det vart lagt vinn på å framstille stoffet lausrive frå strukturen i læreboka.

iii. Benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

Arbeidsgruppene: Oppgåvesettet frå førre år vart vidareført, med nødvendige oppdateringar. Storgruppene: Her var det nødvendig å lage fleire heilt nye oppgåver i lys av rettsutviklinga. Det vart lagt vinn på å konstruere faktum som er attkjenneleg for studentane.

iv. Skrivning og kommentering

Studentane har ytra ønske om ytterlegare rettleiing ved inngangen til førte jus-kurset, jf. nedanfor.

v. Gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Har gått etter planen.

vi. Obligatorisk kursoppgave

Varierende kvalitet på kommenteringa og enkelte klager frå studentane. Det skapar elles misnøye når nokre sensorar legg seg langt over lista for forsvarleg kommentering, medan andre testar ut den nedre grensa. Dette er vanskeleg å få gjort noko med om vi ikkje skal gå ut og be dei som overoppfyller om å gjere ein meir gjennomsnittleg jobb.

vii. Eksamen

Digital eksamen. Ingen problem i samband med gjennomføringa. Sensorrettleiinga vart justert etter nivåkontrollen.

Klagesensuren gav eit dramatisk utslag ved at éin kandidat vart flytt frå E til B. Omstenda rundt dette er av betydning ved reoppnemning av sensorar.

viii. Samarbeid med administrasjonen

Det beste.

- b) Strykprosent og frafall på eksamen
F = 2,8 %.

- c) Karakterfordeling

A: 8,5

B: 18,2

C: 44,6

D: 19,0

E: 6,8

Opphopning på C, men ikkje uvanleg på dette første juskurset.

- d) Studieinformasjon og –dokumentasjon
Ingen merknader.

- e) Tilgang til relevant litteratur
God.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

- a) Lokaler og undervisningsutstyr
Ingen merknader.
- b) Andre forhold
Ingen merknader.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

- a) Metode – gjennomføring
Tradisjonelt referansegruppemøte.
- b) Oppsummering av innspill
- Studentane ønskjer meir omfattande og einsarta opplæring i skriving og kommentering ved inngangen til første jus-kurset. Video «på syv minutter», som det vart uttrykt, blir ikkje oppfatta som tilstrekkeleg.
 - Meir strukturert opplegg for storgruppene.
- c) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset
Ingen særlege.

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Ingen openberre ting å gripe fatt i, ut over ein generell gjennomgang av kursoppgåvene.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Underteikna har vore mellombels oppnemnd som kursansvarleg pga. forskingsfri for den som ordinært har hatt kurset: Professor Karl Harald Søvig. Som heilskap har kursopplegget fungert bra og den praktiske gjennomføringa har ikkje bydd på særlege problem. Kommunikasjonen med arbeidsgruppeleiarane har vore god.

Studentane er opptekne av minstekrav i høve kommentering av arbeidsgruppeoppgåver. Her synest det å ha vore endringar i den felles opplæringa som blir tilbydd ved starten av studiet som kanskje ikkje har slått heldig ut.

Oppgåvesettet som blir brukt i arbeidsgruppene, synest å fungere godt ut frå dei tilbakemeldingar som er komne. Det er likevel tenleg å gjere mindre justeringar i enkelte oppgåver, i lys av rettsutviklinga.

Storgruppeleiarane får skriftleg rettleiing til oppgåvene, og tilbod om å delta i førebuingssmøte før kvar av samlingane. Informasjonen til studentane om storgruppeopplegget var skriftleg og klar – og vart mint om i førelesingane –, men vi må kanskje innsjå at dette ikkje alltid er nok for ferske studentar. Det var elles ei stor utskifting på storgruppeleiarersida under dette kurset. Kvar har sin stil, og slik skal det vere, men meir allment gjeld at vi kanskje kan vere tydelegare i dialogen om kva som «fungerer» i eit slikt undervisningsformat, sett i lys av tilbakemeldinga i referansegruppemøtet.

Ei plattform der studentane anonymt kan stille spørsmål og drøfte, tilsvarande Edublogs, er sakna på Mitt UiB. Den kursansvarlege har prøvt «å ta unna» på e-post.

[Tilbake til sakslisten](#)

KURSRAPPORT – JUS 123, vår/2017

KURSANSVARLIG: Bjørn Henning Østenstad

Kursrapporten er utarbeidet den 25. september 2017 av Bjørn Henning Østenstad

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. Strukturen på kursopplegget

Som tidlegare år: 2 x 12 timar førelesing + repetisjon, 8 arbeidsgruppesamlingar, obligatorisk kursoppgåve og 4 storgruppesamlingar. Førelesingane kjem tidleg i kurset, og det fungerer bra.

ii. Forelesningene

Tre bidragsytarar: kursansvarleg, Ørnulf Rasmussen og Sigrid E. Schütz. Fungerer bra. Problemstillingar blir skildra på ulike måtar og med ulike ord, men det har studentane godt av å lære seg til å handtere.

iii. Benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

Den meir overordna revisjonen gjort før fjorårets kurs, vart då teke vel imot. Oppgåvesetta vart difor i år vidareført med mindre endringar. Det gjaldt også ordninga med éi arbeidsgruppeoppgåve med dobbel ordgrense.

iv. Skrivning og kommentering

Ingen særlege merknader.

v. Gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

På bakgrunn av evalueringa etter førre kurs, vart det gjort enkelte justeringar i opplegget for storgruppeundervisninga. Mellom anna vart det kommunisert ei klar tidsramme for lengda på studentpresentasjonane. Dette for å få til ein betre balanse mellom presentasjonar og lærarstyrt diskusjon. Under prosedyreøvinga fekk domstolsgruppene tilbod om rettleiing frå storgruppeleiar i pausen.

vi. Obligatorisk kursoppgave

Varierende kvalitet på kommenteringa og enkelte klager frå studentane, der nokre fekk medhald. Det skapar elles misnøye når nokre sensorar legg seg langt over lista for forsvarleg kommentering, medan andre testar ut den nedre grensa. Dette er vanskeleg å få gjort noko med om vi ikkje skal gå ut og be dei som overoppfyller om å gjere ein meir gjennomsnittleg jobb.

vii. Eksamen

Digital eksamen. Ingen problem i samband med gjennomføringa.

Professor Ørnulf Rasmussen hadde ansvaret for å utarbeide oppgaver til avsluttande skuleeksamen, rettleiing til sensorane og å gjennomføre nivåkontroll. Dette på grunn av eit ønske frå den kursansvarlege om å halde god margin til habilitetsreglane. (I relasjon til

obligatorisk kursoppgåve, vart det vurdert unødvendig å rokkere.) Sensorane vart gjeve supplerande rettleiing av Rasmussen i samband med nivåkontrollen.

viii.Samarbeid med administrasjonen
Det beste.

b) Strykprosent og frafall på eksamen
F = 1,6 %. Det var 11 trekk under eksamen, om lag som i fjor.

c) Karakterfordeling

A: 11,1

B: 30,7

C: 40,2

D: 15,0

E: 1,3

F: 0,6

Reflekterer at det har lukkast å få ganske mange studentar opp på eit bra fagleg nivå. Resultatet er om lag som førre året.

Klagesensuren er ikkje slutført.

d) Studieinformasjon og -dokumentasjon
Ingen merknader.

e) Tilgang til relevant litteratur
God.

Ny utgåve av *Velferdsrett I* kom i handelen først etter at kurset var starta, men dette var det god kommunikasjon rundt, og skapte lite problem

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr
Ingen merknader.

b) Andre forhold
Ingen merknader.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

a) Metode – gjennomføring
Elektronisk spørjeundersøking mellom studentane

b) Oppsummering av innspill

I totalvurderinga – «hvordan synes du gjennomføringen av dette emnet har vært?» – har 2/3 (45 av 68) svart «bra», 1/3 (23 av 68) «middels» og ingen «dårlig» eller «vet ikke».

På eit meir konkret plan sprikar synspunkta om kva ein eventuelt ønskjer endra på, noko som ikkje er uvanleg.

c) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

Ingen særlege.

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Dette er gjort greie for ovanfor. Hovudsakleg gjaldt dette justeringar i opplegget for storgruppesamlingane.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Som heilskap har kursopplegget fungert bra og den praktiske gjennomføringa har ikkje bydd på særlege problem. Kommunikasjonen med arbeidsgruppeleiarane har vore god. Rettleiinga til arbeidsgruppeleiarane vart revidert for å rette opp uklare punkt, etter innspel under førre kurs. Nye innspel er komne i løpet av dette kurset og vil bli tekne omsyn til ved førebuinga av neste års opplegg. Det var to fellesmøte mellom den kursansvarlege og arbeidsgruppeleiarane, og det vart understreka at terskelen for å ta kontakt elles skulle vere låg. Fleire nytta seg av dette.

I lys av at det under hovudlitteratur blir vist til fleire bøker som det blir henta eit avgrensa sidetal frå, kan bruk av kompendium vere eit studentvenleg alternativ. Dette bør vurderast nærare i forkant av neste års kurs.

Oppgåvesettet som blir brukt i arbeidsgruppene, synest no å fungere godt ut frå dei tilbakemeldingar som er komne. I utgangspunktet er dette difor tenkt vidareført, med nødvendige justeringar i lys av rettsutviklinga.

Slik oppgåvesettet no er skrudd saman, er det ganske nødvendig å halde på opplegget med at førelesingane kjem tidleg i kurset. Dette fordi ein tidleg presenterer samansette problemstillingar der «alt henger sammen med alt».

Mitt inntrykk er at dei endringane som er gjort på storgruppesida har vore vellukka. Spørjeundersøkinga indikerer også dette, men her er det overraskande få respondentar spesifikt om storgruppeundervisninga. Storgruppeleiarane får skriftleg rettleiing til oppgåvene og tilbod om å delta i førebuingssmøte før samlingane.

Internasjonalt rettsstoff fekk ein klart sterkare plass allereie i 2015-kurset enn tidlegare, og ytterlegare større plass under 2016-kurset, noko som er vidareført i 2017. Denne gradvise utviklinga vil halde fram.

Edublogs vart førre året brukt for spørsmål og verka då som eit demokratiserande element. Ei tilsvarande løysing på Mitt UiB – med rom for anonyme innspel – er sakna.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 53/17 – 10

Studieutvalgets rolle og oppgaver

Studieutvalget er et **underutvalg under fakultetsstyret**. I § 9 i Reglement for Det juridiske fakultet¹³ går det fram hvilken kompetanse som er delegert til studieutvalget. I tillegg tildeler styret saklig avgrenset myndighet i enkeltsaker til SU.

Hos oss er studieutvalget også tildelt oppgaven som **programstyre** for våre to studieprogrammer¹⁴, det innebærer noe mer «driftsansvar» enn det som ellers tilligger et underutvalg.

Fakultetsreglementet er ikke entydig klart med hensyn til i hvilke saker SU har (endelig) beslutningsmyndighet; man har valgt betegnelser som «behandle», «ha ansvar for», «vurdere» o.l. Dette har likevel sjelden og aldri generert reelle problemer. Det henger også sammen med at i sentrale regelverk for studiene er det eksplisitt fastsatt hvilke endringer det tilligger styret å foreta.

UiBs kvalitetshåndbok¹⁵ angir en rekke ansvarsfelter og konkrete oppgaver for et programstyre.

SU har altså en side mot fakultetsstyret, en mot (UiBs overordnede regler for) programdrift og en mot studieadministrasjonen som utfører det praktiske arbeidet.

SU har relativt stort handlingsrom med hensyn til hvordan utvalget velger å legge opp sitt arbeid: Man kan tenke seg en modell der man bare har en instruksjons- og kontrollfunksjon. I det andre ytterpunktet kan man tenke seg en modell der SU inntar en rolle med preg av arbeidsutvalg, der utvalget selv står for utredning og utarbeidelse av beslutningsgrunnlag. Vi har en praksis for at SU har forholdt seg aktivt og detaljert til driften av programmene, primært ved at studiedekanen har inntatt en aktiv rolle. Men vi har ikke hatt nevneverdig praksis for at SU har inntatt rolle som arbeidsutvalg. Det er i første rekke et policyspørsmål hvordan man vil ønske at SU skal arbeide.

Det kan være nærliggende å tenke seg at SU for enkelte større prosjekter – gjerne der det er preg av utvikling eller større revisjoner – inntar en mer aktiv og direkte rolle; enten ved selv å drøfte seg fram til premisser og veivalg, eller ved å være i løpende dialog med dem som pekes ut til å gjøre dette arbeidet.

Vi har også en klar forpliktelse til å velge arbeidsmodeller som er forsvarlige med hensyn til ressursbruk – det gjelder så vel den tiden utvalget selv må sette av, som den tiden andre bruker for eksempel til å avvente en avklaring fra SU. Dette aspektet skal ikke undervurderes – særlig under hensyn til aktuelle krav til effektivisering. (UiB synes å ta sikte på at det aktuelle effektiviseringskuttet på 15 % primært skal treffe «forvaltningsdelen» av vårt virke – den faglige delen skjermes sammen med den administrative delen «som har direkte studentkontakt»¹⁶. Dette vil ventelig påvirke hvilke ressurser vi har tilgjengelig for utviklingsarbeid.)

I møtet her er det av interesse å innhente utvalgets eget syn på sin rolle i ulike typer saker.

[Tilbake til sakslisten](#)

¹³ <http://www.uib.no/jur/24020/reglement-det-juridiske-fakultet>

¹⁴ Dette framgår ikke av fakultetsreglementet, men i studieplanen for integrert masterprogram heter det: «Programansvarleg

Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Integrert masterprogram i rettsvitenskap har ikkje eige programstyre, men vert administrert av Studieutvalet på vegner av Fakultetsstyret.»

¹⁵ http://www.uib.no/filearchive/kvalitetshandboka_2013.pdf

¹⁶ Opplyst av dekanen i fakultetsstyremøte den 29. august 2017.

KURSRAPPORT – JUS113, vår 2017

KURSANSVARLIG: Jan-Ove Færstad

Kursrapporten er utarbeidet den 25. september 2017 av Jan-Ove Færstad

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. Strukturen på kursopplegget

Undervisningen på kurset JUS 113, Kontraktsrett I, består av forelesninger, storgruppeundervisning og arbeidsgruppeundervisning. Det er også utarbeidet fire fagmoduler på «Mitt UiB». Her brukes tekst, figurer og video for å gi studentene en introduksjon til, og oversikt over, de ulike spørsmålene som behandles på kurset. I tillegg ble det hver uke gjennom hele kurset lagt ut en ny episode av videopodcasten «Kontraktsrettsfredag», der Johan Giertsen og undertegnede diskuterte ulike kontraktsrettslige spørsmål med enten en storgruppeleder eller en arbeidsgruppeleder.

Mitt generelle inntrykk er at samtlige av disse undervisningselementene har fungert godt. Inntrykket styrkes av de tilbakemeldingene som fremkom på referansegruppemøtet, hvor studentene ga uttrykk for at de i det store og hele var godt fornøyd med kursopplegget. Særlig ga de uttrykk for at de var svært fornøyd med den digitaliserte delen av kursopplegget. Det som fremkom av innspill og konkrete forslag til forbedringer fra studentenes side vil jeg kommentere underveis i denne rapporten.

ii. Forelesningene

Forelesningene på årets kurs har vært delt mellom undertegnede og Giertsen. Undertegnede og Giertsen har i tillegg, som et prøveprosjekt, gjennomført to forelesninger i fellesskap. Det er mitt inntrykk at både enkeltforelesningene og fellesforelesningene har fungert svært godt. Særlig vil jeg trekke frem fellesforelesningene som et nytt og vellykket grep i undervisningen. Dynamikken i auditoriet blir en helt annen når man er to forelesere enn når forelesningen kun holdes av en person, og man får en helt annen mulighet til å synliggjøre ulike standpunkt og ulike argumentasjonsrekker når man har en annen foreleser å diskutere med. Vår erfaring var også at studentene ble langt mer aktive deltakere i fellesforelesningene, sammenlignet med enkeltforelesningene. Dette inntrykket samsvarer med de tilbakemeldingene som kom frem på referansegruppemøtet. Studentene fremhevet der at de syntes at det var svært positivt med to ulike forelesere, og at man på den måten fikk synliggjort det juridiske argumentasjonsrommet i større grad enn hva man oppnår med bare en foreleser. De ga også uttrykk for at fellesforelesningene var mer inspirerende enn vanlige forelesninger, noe som gjorde det lettere for dem å holde fokus og konsentrasjon gjennom forelesningstimen. Prøveprosjektet med fellesforelesninger må sees på som ytterst vellykket, og som et verdifullt grep i undervisningen. Både Giertsen og jeg ønsker å fortsette med fellesforelesninger på kurset neste år, og jeg vil komme tilbake til studiedekan/studieutvalget om dette på et senere tidspunkt.

På referansegruppemøtet ga noen studenter uttrykk for at enkelte av forelesningene ble for detaljfokusert, og at det kunne være nyttig med et større oversiktspreg på forelesningene, særlig i starten av forelesningsrekken. Min tanke har vært at fagmodulene på «Mitt UiB» skal ivareta behovet for en slik innledende oversikt, og at man derfor kunne frigjøre forelesningstid til å drøfte mer kompliserte spørsmål. Inntrykket er også at det store flertallet av studentene har brukt fagmodulene på denne måten, og at detaljnivået på forelesningene derfor ikke var noe stort problem for dem. Fagstoffet på «Mitt UiB» vil bli ytterligere utbygget før neste års kurs, og i den forbindelse vil jeg fortsette å vurdere samspillet mellom kursets digitale elementer og innholdet på forelesningene.

Forelesningene på kurset ble tatt opp, og opptakene ble gjort tilgjengelig på «Mitt UiB» omtrent tre uker før eksamen. Valget om ikke å publisere opptak av forelesningene fortløpende bygger på et pedagogisk standpunkt.

Det er mitt klare inntrykk at mange av våre studenter bruker for mye tid på passiv læring fremfor aktiv læring. Læringsprosessen, særlig i den første fasen av kurset, fungerer best dersom studentene bruker mest mulig tid på aktive læringsaktiviteter. Dersom forelesningsopptakene publiseres fortløpende ser jeg imidlertid en klar fare for at studentene bruker for mye tid på å repetere forelesningene, fremfor aktivt å jobbe med stoffet selv.

Standpunktet om å utsette publiseringen av forelesningsopptakene høstet massiv kritikk på referansegruppemøtet, noe jeg også var forberedt på. En innvending var at opplegget var uheldig for studenter som var syke, eller av andre grunner gikk glipp av enkeltforelesninger. Dette er en kjent innvending, og jeg er ikke overbevist om at hensynet til de få studentene dette gjelder er mer tungtveiende enn de pedagogiske hensynene opplegget bygger på. Jeg ser derfor ingen grunn til å gjøre store endringer i denne praksisen på neste års kurs.

iii. Arbeidsgrupper og arbeidsgruppeoppgaver

Som varslet i fjorårets kursrapport er det i år gjennomført en samlet gjennomgang av forholdet mellom de tema som behandles i arbeidsgruppeoppgavene og de temaene som behandles på forelesning. Mange av fjorårets oppgaver er beholdt, men det er gjort enkelte endringer, både i innhold og rekkefølgen på oppgaven, for å tydeliggjøre den pedagogiske tanken om progresjon i løpet av kurset. Jeg har satt sammen oppgavesettet slik at det har vært litt variasjon mellom tema studentene møter for første gang gjennom oppgaven og tema som allerede har vært gjennomgått på forelesning når studentene skal jobbe med den aktuelle oppgaven. Tanken bak denne strukturen er at studentene dels må jobbe med å anvende kjent stoff, og dels må sette seg inn i ukjent rettsstoff når de jobber med oppgavene.

Mitt inntrykk er at både arbeidsgruppesamlingene og arbeidsgruppeoppgavene gjennomgående har fungert godt. På referansegruppemøtet fremhevet studentene særlig at det var positivt at det var en naturlig progresjon i arbeidsoppgavene. Noen studenter var kritiske til at enkelte tema ble gjennomgått på forelesning i etterkant av den arbeidsgruppesamlingen som omhandlet det samme temaet, men som påpekt skyldes dette et bevisst pedagogisk valg. For fremtiden kan det likevel være nyttig å påpeke dette pedagogiske valget, og begrunnelsen for det, enda tydeligere innledningsvis på kurset.

Enkelte studenter påpekte at det var tidkrevende å forberede seg til arbeidsgruppesamlingene. Etter mitt syn er arbeid med oppgaveløsning noe av det mest hensiktsmessige man kan bruke studietid på, og ingen av arbeidsgruppeoppgavene fremstår som mer omfattende enn det man må kunne forvente av slike oppgaver. Disse studentene har likevel et godt poeng når det gjelder forberedelsene til den første arbeidsgruppesamlingen. Denne arbeidsgruppesamlingen var i år lagt til dag to på kurset, og dette ga studentene svært knapp tid til å forberede seg ordentlig før arbeidsgruppesamlingen. På fremtidige kurs vil det være verdifullt dersom denne første arbeidsgruppesamlingen kan utsettes en uke, slik at studentene har kommet ordentlig i gang med kurset før de møter på arbeidsgruppesamling.

iv. Storgrupper og storgruppeoppgaver

På årets kurs valgte jeg å gjøre storgruppeoppgavene noe mindre omfattende enn det de har vært på tidligere års kurs. Formålet med dette grepet var å frigjøre mer tid til diskusjon og refleksjon på storgruppene. Det inntrykket jeg sitter igjen med, både fra egne storgrupper og fra samtaler med de andre storgruppelederne, er at dette grepet gjennomgående var vellykket. Man fikk en roligere stemning på storgruppene, og studentene tok i større grad ordet uten å bekymre seg for at man av den grunn «stjal» tid fra gruppen.

Samtlige storgruppeledere har meldt tilbake at det var stor variasjon i hvor godt forberedt studentene var når de møtte på storgruppesamling. I forkant av kurset understreket jeg for storgruppelederne at storgruppene ikke skulle utvikle seg til «miniforelesninger», og at de derfor måtte stille krav om aktiv deltakelse fra

studentenes side. Dette ble også understreket overfor studentene, både på innføringsforelesningen og gjennom podcasten «Kontraktsrettsfredag». Det kan være krevende for en storgruppeleder å «presse» en passiv gruppe til å delta aktivt i undervisningen. Mitt inntrykk er likevel at de fleste storgruppelederne på kurset lyktes med å skape aktivitet i sine grupper. Studentene på referansegruppemøtet ga et nærmest entydig uttrykk for at læringseffekten hadde vært størst i grupper hvor de opplevde at det ble stilt krav – både til forberedelse og deltakelse. De ga også uttrykk for at dette var noe man burde gjøre i enda større grad. Kombinasjonen av mindre omfattende oppgaver og større krav om studentaktivitet synes etter dette å være positiv både fra et pedagogisk perspektiv og fra et studentperspektiv. Det er derfor viktig å fortsette arbeidet med å stille krav til studentenes deltakelse på storgruppesamlingen også på fremtidige kurs.

Mitt inntrykk, både fra storgruppesamlingene og fra samtaler med studenter, er at det fortsatt er en del studenter som ikke ser den læringseffekten som ligger i å delta i en diskusjon om et praktisk spørsmål. Disse studentene opplever storgruppesamlingene som noe de må gjennom for å få godkjent oppmøte, ikke som en arena for læring. De møter da opp lite motivert og dårlig forberedt, noe som påvirker både læringseffekten for disse studentene, og gruppedynamikken som helhet, i negativ retning. Fra et rent pedagogisk ståsted kunne det derfor vært interessant å gjøre forsøk hvor deltakelse på storgruppene ble gjort frivillig, i kombinasjon med et tydelig vilkår om at tilstedeværelse forutsatte gode forberedelser og aktiv deltakelse. Det er mulig at 1. studieår er for tidlig på studiet for et slikt grep, og jeg ser også at det finnes en del praktiske og administrative innvendinger mot en slik ordning. Jeg kommer derfor ikke til å fremme et forslag om en slik endring i denne sammenhengen, men tenker at det likevel er verdifullt å lufte tanken.

Totalt sett synes storgruppesamlingene å ha fungert bra. Det var likevel enkelte studenter på referansegruppemøtet som ga uttrykk for at de mente deres gruppe ikke hadde fungert like bra som andre grupper. Tilbakemeldingene fra disse studentene vil bli fulgt opp før neste års kurs.

v. Obligatorisk kursoppgave

På grunn av påskeferien kom den obligatoriske kursoppgaven allerede etter to og en halv uke på kurset. Dette var vel tidlig, og studentenes læringseffekt av oppgaven hadde nok vært større dersom den hadde blitt gitt noe senere på kurset. Samtidig kommer vi ikke unna at utviklingen av dette kurset i stor grad påvirkes av påskeferien. Alternativet var i dette tilfellet at studentene først fikk tilbakemelding på den obligatoriske oppgaven etter påske – tre dager før eksamen – og det var, etter mitt syn, et dårligere alternativ. Det er likevel viktig å være bevisst plasseringen av den obligatoriske kursoppgaven når kurset planlegges.

I arbeidet med den obligatoriske kursoppgaven måtte studentene dels håndtere tema som allerede hadde vært berørt i undervisningen på kurset og dels håndtere tema de enda ikke hadde møtt i undervisningssammenheng. Min målsetning med oppgaven var at studentene skulle oppfatte den som utfordrende, men lærerik, og tilbakemeldingene på referansegruppemøtet tyder på at denne målsetningen ble innfridd.

Etter å ha lest gjennom en rekke av studentenes besvarelser i forbindelse med nivåkontrollen av kommenteringen er mitt generelle inntrykk at studentene fikk svært mye ut av oppgaven, og at de fikk vist gode kunnskaper, selv om oppgaven kom tidlig på kurset.

vi. Eksamen

Eksamen ble avviklet uten noen vanskeligheter. Karakterfordelingen var som følger:

- A: 6,8 %
- B: 23,6 %
- C: 43,3 %
- D: 17,7 %
- E: 6,3 %
- F: 2,3 %

Karakterfordelingen er ganske lik karakterfordelingen på fjorårets kurs, og er ikke spesielt oppsiktsvekkende i noen retning. Det er likevel naturlig å merke seg at en relativt høy andel av studentene, både i fjor og i år, har fått karakteren C. Dette skyldes antagelig tilfeldigheter, men det er likevel grunn til å følge med på hvordan karakterfordelingen utvikler seg over tid.

vii. Samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen har fungert utmerket. Kari Bjørøy har gjort en strålende innsats, både når det gjelder de rent administrative oppgavene, og når det gjelder tips og råd til bruken av «Mitt UiB».

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

Auditoriene har fungert som forventet. For storgruppeundervisningene kunne det vært ønskelig med litt større grupperom. Pedagogisk sett er det ikke optimalt at storgruppeundervisningen skjer i rom som må innredes som klasserom for å få plass til alle studentene. Det er lettere å skape en god arena for diskusjon dersom studentene ikke må sitte på rekker. Jeg ser likevel at det praktisk sett er vanskelig å gjøre noe med dette. For øvrig har jeg ingen spesielle merknader på dette punktet.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

Synspunktene som fremkom på referansegruppemøtet har blitt kommentert fortløpende i det foregående.

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Dette har blitt kommentert fortløpende i det foregående.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Mitt inntrykk er at kurset gjennomgående har fungert bra, og dette inntrykket støttes av tilbakemeldinger både fra studentene og fra de øvrige underviserne på kurset. I den grad man kan peke på forslag til forbedringstiltak handler dette i stor grad om å fortsette utviklingen av de nye elementene som ble introdusert på årets kurs. Ikke minst kan samspillet mellom de digitale elementene på «Mitt UiB» og det øvrige undervisningsopplegget videreutvikles. Det er også naturlig å fortsette arbeidet med å skape mer aktivitet og engasjement blant studentene på storgruppesamlingene, og å vurdere om ytterligere digitale verktøy kan brukes for å bidra til studentenes læring. Som varslet i det foregående ser jeg også for meg at det kan være aktuelt å fortsette – og å utvide – bruken av fellesforelesninger på kurset.

Bergen 31. august 2017

Jan-Ove Færstad
Kursansvarlig JUS 113

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 54/17

From: Jørn Øyrehagen Sunde
Sent: Friday, August 11, 2017 8:59 AM
To: Halvard Haukeland Fredriksen
Subject:

God morgon,

Eg har nov ore kursansvarleg for JUS134 i ti år, det siste året saman med Søren Koch. Delinga av kursansvar var tenkt som ei overgangsordning med tanke på at Søren skulle ta over heile ansvaret etter kvart. Dette fordi eit kurs har godt av den fornyinga som skal følgja med eit bytte av fagansvarleg. Søren har då òg dette året tilført kurset nye element og ny energi, og på alle måtar vist både vilje og kompetanse til å ta over kurset. Eg bed difor om at kursansvaret for JUS134 1. januar 2018 vert overført til Søren. Eg har informert han om at eg gjerne deltek i undervisning og sensur i kurset etter behov i åra som kjem.

Eg er òg kursansvarleg for JUS134-Kina. Kurset omfattar i dag bare rettshistoriedelen av JUS134, medan den komparative biten er erstatta av eit eige pensum og undervisningsopplegg i Kina. Dermed kan JUS134-Kina i dag ha ein annan fagansvarleg enn JUS134. Men eg meiner at dei to faga heng så nært saman at det er naturleg at dei har same fagansvarlege. Søren har gjennom delt fagansvar for JUS134 òg fått erfaring med JUS134-Kina, og har igjen både vilje og kompetanse til å ta over kurset. Eg bed difor om at kursansvaret for JUS134-Kina 1. januar 2018 vert overført til Søren.

Søren Koch er inneforstått med at eg kjem til å føreslå at han tek over kursansvaret for JUS134 og JUS134-Kina.

[...]

Jørn

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 55/17***Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 5-7 nr. 2.***

Saken gjelder godskriving av masteroppgave der oppgaven er satt sammen av flere selvstendige tekster.

Bestemmelsen lyder: «Der oppgaven er satt sammen av flere selvstendige tekster, kreves i tillegg et kort sammendrag eller en kort innledning som gjør nærmere rede for helheten.»

Bestemmelsen er ikke hyppig anvendt, og den vil primært komme til anvendelse i saker knyttet til utveksling, men begrenses ikke til dette.

Hovedproblemet med å godskrive to eller flere kortere tekster som masteroppgave, er mangelen på metodisk refleksjon som gjerne vil gjøre seg gjeldende. For å motvirke dette, foreslås at det som kreves i tillegg, er noe mer enn det som kreves nå. Kravet må fokuseres mot noe som nettopp viser metodisk refleksjon, og det foreslås en mer konkret beskrivelse av et noe utvidet krav.

Studieutvalgets kompetanse: Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 1-2 pkt. 3: «3.Mindre endringer i reglene her eller i studieplanen vedtas av Studieutvalget.» Forslaget her anses å være en mindre endring, og hører saklig inn under studieutvalgets kompetanse, jf. Reglement for Det juridiske fakultet § 9.

Forslag til vedtak:

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 5-7 nr. 2 skal lyde:

«Der oppgaven er satt sammen av flere selvstendige tekster, kreves i tillegg et refleksjonsnotat på minst 1500 ord hvor studenten gjør nærmere rede for helheten og drøfter metodespørsmål som arbeidet med tekstene har aktualisert.»

Endringen gjøres gjeldende fra studieåret 2017/18.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 58/17

Studieutvalget,
Det juridiske fakultet

Trygderett spesialemne, JUS-262-2-A

Kursansvarlig for trygderetten, Gudrun Holgersen, har sagt opp sin stilling og går av med pensjon til nyttår. Det må derfor tas stilling til hvordan faget skal videreføres.

Vi foreslår at Tine Eidsvaag overtar kursansvaret. Det er samtidig ønskelig å foreta en ny vurdering av fagets innhold og avgrensning. Bl.a. er det grunn til å se faget mer i sammenheng med arbeidsretten, som Tine Eidsvaag har kursansvaret for. Flere trekk ved samfunnsutviklingen knytter trygderetten til arbeidsretten: Internasjonal arbeidsmigrasjon gjør det nødvendig med koordinering av trygdeytelser. Utviklingen av «delingsøkonomien» gir økt behov for inntektssikring for personer uten stabil arbeidsinntekt. Endelig har den stadig sterkere arbeidslinjen i trygdepolitikken også en arbeidsmarkedsrettslig og arbeidsrettslig side.

Det har hittil vært undervist i trygderett i vårsemesteret (med eksamen både vår og høst), mens arbeidsretten er høstfag. Det er derfor også grunn til å foreta en ny vurdering av i hvilket semester det skal tilbys undervisning i trygderett.

På grunn av de forpliktelser og oppgaver Tine Eidsvaag allerede har, er det vårt forslag at faget suspenderes i 2018. Tine Eidsvaag vil da senere komme tilbake til Studieutvalget med nærmere forslag til fagets oppbygging og plassering, med sikte på å kunne videreføre faget som et tilbud til studentene fra 2019.

Til informasjon kan vi opplyse at antallet studenter som har avlagt eksamen i trygderett har vært noe økende de senere årene, og fra 2014 har fordelt seg slik på vår- og høstsemesteret: 2014: 6 + 3; 2015: 7 + 2; 2016: 10 + 5; 2017 (vår): 8. Det er også jevnlig noen som skriver masteroppgave i faget. F.eks. er Gudrun Holgersen i inneværende semester veileder for to studenter som skriver oppgave i trygderett. Ut fra trygderettens sentrale betydning i samfunnet og den rettslige reguleringens omfang og kompleksitet, mener vi det er nødvendig at fakultetet opprettholder trygderett som eget fag.

Bergen 23. august 2017

Tine Eidsvaag

Gudrun Holgersen

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 59/17***JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur***

På bakgrunn av de erfaringene vi har gjort med dette emnet i to år, har emneansvarlig og studieadministrasjonen utarbeidet forslag til endringer i emnebeskrivelsen. Ny emnebeskrivelse er satt inn her – den gamle med merkete endringer er vedlagt.

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen for JUS135-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur skal være slik med virkning fra studieåret 2017/18:

JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur**Undervisningsspråk**

Hovuddelen av litteratur og undervisning i Norge vil vera på norsk. Større eller mindre innslag av andre skandinaviske språk og/eller engelsk må påreknast.

Undervisninga og litteraturen i Kina vil vera på engelsk.

Fagleg overlapp

JUS134-Kina overlappar med emnet JUS134, og ein må velja eitt av desse to emna.

Med omsyn til avgrensing av gjentak av undervisning og eksamen, er JUS134-Kina og JUS134 rekna som eitt emne.

Undervisningssemester

Vår

Emnet har plass til inntil 15 studentar. Plassane på JUS134-Kina blir tildelte slik:

5 plassar blir tildelte til søkjarane med best, på grunnlag av karaktersnitt i emna som er avlagt i masterprogrammet i rettsvitenskap på tidspunktet for søknad om deltaking i JUS134-KINA.

Inntil 5 plassar på særskilt grunnlag, sjå under her.

Resten av plassane vert tildelte etter loddtrekning mellom søkarane.

Særskilt grunnlag: Inntil 5 av plassane kan tildelast til studentar som kan dokumentera tidlegare erfaring frå Kina eller ei særleg interesse for Kina og kinesisk rett. For å kunna bli tildelt plass på særskilt grunnlag, må studentane enten ha kinesisk språkkompetanse på eit visst nivå, eller dei må ha formalkompetanse om kinesisk kultur, historie, eller samfunnsliv. Erfaring frå Kina i form av lengre opphald i landet kan også vera tilstrekkeleg.

Søknadsfrist og nærare informasjon blir kunngjort i MittUiB.

Krav til studierett

MAJUR

Mål og innhald

Føremålet med emnet JUS134-Kina er å setja studentane:

- (i) i stand til å analysa, forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*.
- (ii) i stand til å analysa, forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske rettshistoria og gjeldande rettskulturen, og i den kinesiske rettskulturen.
- (iii) i stand til å analysa, forklara og diskutera både historiske og pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og å relatere desse endringane til retten sine ulike nivå.

Læringsutbyte

KUNNSKAP

I JUS134-Kina skal studentane (1) kunna demonstrera kunnskap om kva ein rettskultur er, og korleis den vert forma og omdanna gjennom møte med rettskulturelt gods frå andre rettskulturar. Det vil vera ein særleg fokus på dei seks rettskulturelle strukturane *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*. Deretter skal studentane (2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studera norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Igjen vil dei seks rettskulturelle strukturane stå i sentrum. Deretter skal studentane (3) få kunnskap om den gjeldande norske og kinesiske rettskulturen når det særleg gjeld dei seks rettskulturelle strukturane.

Kunnskap om *konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering* skal studentane tileigna seg gjennom følgjande spesifikke tema handsama i kurslitteraturen:

(1) Rettskultur

- Rett som kultur og den rettskulturelle modellen
- Danning av, og møtet mellom rettskulturar
- Rettskultur og resepsjon av rett, og særleg det rettskulturelle filter
- Ein rettskultur sine ulike nivå etter Kaarlo Tuori sin modell

(2) Den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv

- Normskaping gjennom rettspraksis, og framveksten av ei rikslovgjeving i Europa og Noreg i høgmellomalderen
- Rettsstudiet på europeiske universitet frå 1100-tallet, og korleis dette påverka den norske rettskulturen i høgmellomalderen, særleg når det gjeld metodetenking.
- Kva romarretten og kanonisk rett har hatt å seia for utviklinga av ein felleseuropeisk rettskultur, ein *ius commune*
- Rettskjeldelærer og rettferdsideal i norsk og europeisk mellomalder
- Den rasjonalistiske naturretten i europeisk og dansknorsk rettshistorie, og det dansknorske juridiske embetsstudiet av 1736 i høve til dette

- Naturrettsbaserte rettskjeldelærer og universalisme på 1700-tallet, og sedvanebaserte nasjonale rettskjeldelærer på 1800-tallet, samt utviklinga av den særlege norske rettsrealismen
- Den deduktive metoden og det denne fekk å seia for rettspraksis frå 1700-tallet, og europeisk lovgjeving frå 1800-tallet, og så særleg framveksten av det forutbereknelege som rettferdsideal
- Det internasjonale inspirasjonsgrunnlaget for endringar av den norske rettskulturen etter mellomalderen

(3) Komparativ rett: den kinesiske rettskulturen

- Ein viss kunnskap om karakteristika ved og skiljet mellom common law- og civil law-tradisjonane
- Den kinesiske rettskulturen studert gjennom den rettskulturelle modellen

DUGLEIK

Studentane skal gjennom JUS134-Kina opparbeida seg evne til å bruka kunnskapen slik at dei kan (I) forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane konfliktløysing, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering. Vidare skal dei (II) verta i stand til å forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske rettshistoria og den kinesiske rettskulturen. Og (III) dei skal kunna forklara og diskutera både historiske og pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatere desse endringane til retten sine ulike nivå.

GENERELL KOMPETANSE

Etter gjennomført kurs, skal studentane vera i stand til å finna og bruka gjeldande rett i ein periode med rettsleg internasjonalisering der rettskulturell innsikt, tufta på rettshistorisk og komparativ kunnskap, har vorte ein del av juridisk metode som forståingsreiskapar når ein handsamar norsk rett produsert innanfor norske jurisdiksjongrenser, norsk rett produsert innan norske jurisdiksjongrenser, men med utgangspunkt i rettskjelder produsert utanfor, og norsk rett produsert utanfor norske jurisdiksjongrenser.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

- Førelesingar i Bergen før avreise til Beijing
- Førelesingar, oppgåveskriving og besøk til relevante institusjonar og bedrifter i Beijing
-
- Kvar student kan levera ei arbeidsgruppeoppgåve til godkjenning og kommentering, og sjølv kommentera oppgåva til ein eller fleire av medstudentane.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Deltaking på førelesingane i JUS134 om norsk rettshistorie og om rettskultur haldne ved Det juridiske fakultet i Bergen, og på førelesingane som inngår i Chinese Law Summer Program ved Renmin University of China Law School i Beijing.

Kravet er 75 % deltaking. Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltaking gjeld så langt dei passar. På førelesningane ved UiB vert det lagt ut lister som studentane signerer på for å få registrert oppmøte.

2. Godkjende refleksjonsnotat levert ved Renmin University of China Law School:

Det skal skrivast tre refleksjonsnotat i løpet av opphaldet i Beijing. Notata vert underlagt ei samla vurdering (Godkjent/Ikkje godkjent). Rettleiande omfang på kvart notat er 4-6 sider (12 punkt skrift, halvannan linjeavstand, 2,5 cm marg).

3. Underkjend kurs kan ikkje takast opp, Ein vert i staden vist til JUS134 påfølgjande år. *Dei særskilde delane knytt til JUS134-KINA kan altså ikkje takast opp.*

4. Kursgodkjenning eldast ikkje.

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktivitetar er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgeleg i sertifiseringsgrunnlaget.

Heimeeksamen ved Det juridiske fakultet i Bergen. Eksamenskravet gjeld læringsutbyteskildringa knytt til rettskultur og norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Oppgåva skal leverast i Inspira. Ordgrensa er sett til 5000 ord. Heimeeksamen vil ikkje overlappa med undervisning i Kina.

Karakterskala

A til E for greidd og F for ikkje greidd.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet i Bergen og Renmin University of China Law School i Beijing.

Emneevaluering

I samsvar med retningsliner for evaluering av emne ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarleg: professor Jørn Øyrehagen Sunde

Administrativt ansvarleg: 3.studiear@jurfa.uib.no

Krav til forkunnskaper

Karaktersnitt på C eller betre i emna som er avlagt i masterprogrammet i rettsvitskap på tidspunktet for søknad om deltaking i JUS134-Kina.

JUS134-KINA Retts historie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur

Undervisningsspråk

Hovuddelen av litteratur og undervisning i Norge vil vera på norsk. Større eller mindre innslag av andre skandinaviske språk og/eller engelsk må påregnes påreknast.

Undervisninga og litteraturen i Kina vil vera på engelsk.

Fagleg overlapp

JUS134-Kina overlappar med emnet JUS134, og ein må velja eitt av desse to emna.

Med omsyn til avgrensing av gjentak av undervisning og eksamen, er JUS134-Kina og JUS134 rekna som eitt emne.

Undervisningssemester

Vår

Emnet har plass til inntil 15 studentar. Plassane på JUS134-Kina blir tildelt slik:

5 plassar blir tildelt til søkarane med best karakterar, etter rangering på grunnlag av karakter snitt i emna som er avlagt i masterprogrammet i rettsvitenskap på tidspunktet for søknad om deltaking i JUS134-KINA.

Inntil 5 plassar på særskilt grunnlag, sjå under her.

Resten av plassane vert tildelt etter loddtrekning mellom søkarane.

gjennom loddtrekning blant dei interesserte. Særskilt grunnlag: Inntil 5 av plassane kan tildelast til studentar som kan dokumentere tidlegare erfaring frå Kina eller ei særleg interesse for Kina og kinesisk rett. For å kunna bli tildelt plass på særskilt grunnlag, må studentane enten ha kinesisk språkkompetanse på eit visst nivå, eller dei må ha formalkompetanse om kinesisk kultur, historie, eller samfunnsliv. Erfaring frå Kina i form av lengre opphald i landet kan også vera tilstrekkleg. Søknadsfrist og er 21. november. Nærare informasjon blir kunngjort i MittUiB.

Krav til studierett

MAJUR

Mål og innhald

Føremålet med emnet JUS134-Kina er å setja studentane:

- (i) i stand til å analysere, forklare og diskutere korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering.
- (ii) i stand til å analysere, forklare og diskutere karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske retts historia og gjeldande rettskulturen, og i den kinesiske rettskulturen.
- (iii) i stand til å analysere, forklare og diskutere både historiske og pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og å relatera desse endringane til retten sine ulike nivå.

Læringsutbyte

KUNNSKAP

I JUS134-Kina skal studentane (1) kunna demonstrere kunnskap om kva ein rettskultur er, og korleis den vert forma og omdanna gjennom møte med rettskulturelt gods frå andre rettskulturar. Det vil vera ein særleg fokus på dei seks rettskulturelle strukturane konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering. Deretter skal studentane (2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studera norsk retts historie i eit europeisk perspektiv. Igjen vil dei seks rettskulturelle strukturane stå i sentrum. Deretter skal studentane (3) få kunnskap om den gjeldande norske og kinesiske rettskulturen når det særleg gjeld dei seks rettskulturelle strukturane.

Kunnskap om konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering skal studentane tileigna seg gjennom følgjande spesifikke tema handsama i kurslitteraturen:

(1) Rettskultur

- Rett som kultur og den rettskulturelle modellen
- Danning av, og møtet mellom rettskulturar
- Rettskultur og resepsjon av rett, og særleg det rettskulturelle filter
- Ein rettskultur sine ulike nivå etter Kaarlo Tuori sin modell

(2) Den norske rettskulturen si historie i eit europeisk perspektiv

- Normskapning gjennom retts praksis, og framveksten av ein rikslovgjeving i Europa og Noreg i høg mellomalderen
- Rettsstudiet på europeiske universitet frå 1100-tallet, og korleis dette påverka den norske rettskulturen i høg mellomalderen, særleg når det gjeld metodetenking.
- Kva romarretten og kanonisk rett har hatt å seia for utviklinga av ein felleseuropeisk rettskultur, ein ius commune
- Rettskjeldelærar og rettferdsideal i norsk og europeisk mellomalder
- Den rasjonalistiske naturretten i europeisk og dansk norsk retts historie, og det dansk norske juridiske embetsstudiet av 1736 i høve til dette
- Naturrettsbaserte rettskjeldelærar og universalisme på 1700-tallet, og sedvanebaserte nasjonale rettskjeldelærar på 1800-tallet, samt utviklinga av den særlege norske rettsrealismen
- Den deduktive metoden og det denne fekk å seia for retts praksis frå 1700-tallet, og europeisk lovgjeving frå 1800-tallet, og så særleg framveksten av det forutbereknlege som rettferdsideal
- Det internasjonale inspirasjonsgrunnlaget for endringar av den norske rettskulturen etter mellomalderen

(3) Komparativ rett: den kinesiske rettskulturen

- Ein viss kunnskap om karakteristika ved og skiljet mellom common law- og civil law-tradisjonane
- Den kinesiske rettskulturen studert gjennom den rettskulturelle modellen

DUGLEIK

Studentane skal gjennom JUS134-Kina opparbeida seg evne til å bruka kunnskapen slik at dei kan (I) forklare og diskutere korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk

metode, profesjonalisering og internasjonalisering. Vidare skal dei (II) verta i stand til å forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske rettshistoria og den kinesiske rettskulturen. Og (III) dei skal kunna forklara og diskutera både historiske og pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatera desse endringane til retten sine ulike nivå.

GENERELL KOMPETANSE

Etter gjennomført kurs, skal studentane vera i stand til å finna og bruka gjeldande rett i ein periode med rettsleg internasjonalisering der rettskulturell innsikt, tufta på rettshistorisk og komparativ kunnskap, har vorte ein del av juridisk metode som forståingsreiskapar når ein handsamar norsk rett produsert innanfor norske jurisdiksjongrensar, norsk rett produsert innan norske jurisdiksjongrensar, men med utgangspunkt i rettskjelder produsert utanfor, og norsk rett produsert utanfor norske jurisdiksjongrensar.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

- Førelingar i Bergen før avreise til Beijing
- Førelingar, oppgaveskriving og besøk til relevante institusjonar og bedrifter i Beijing
- Kvar student kan levera ei arbeidsgruppeoppgåve til godkjenning og kommentering, og sjølv kommentera oppgåva til ein eller fleire av medstudentane.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Deltaking på førelingane i JUS134 om norsk rettshistorie og om rettskultur haldne ved Det juridiske fakultet i Bergen, og på førelingane som inngår i Chinese Law Summer Program ved Renmin University of China Law School i Beijing.

Kravet er 75 % deltaking. Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltaking gjeld så langt dei passar. På førelingane ved UiB vert det lagt ut lister som studentane signerer på for å få registrert oppmøte.

2. Godkjend oppgåve levert ved Renmin University of China Law School.

2. Kvar student skal i løpet av kurset levera inn ei arbeidsgruppeoppgåve til godkjenning, og kommentera oppgåva til to av dei øvrige medlemmene av arbeidsgruppa. Dei nærare krava til oppgåva og kommenteringa går fram av emneskildringa til JUS134.

3. Underkjende element i dei obligatoriske arbeidskrava kan berre takast opp att gjennom deltaking i den obligatoriske undervisningsaktiviteten i JUS134 påfølgjande år. Underkjend kurs kan ikkje takast opp. Ein vert i staden vist til JUS134 påfølgjande år. Dei særskilde delane knytt til JUS134-KINA kan altså ikkje takast opp.

2. Godkjende refleksjonsnotat levert ved Renmin University of China Law School:

Det skal skrivast tre refleksjonsnotat i løpet av opphaldet i Beijing. Notata vert underlagt ei samla vurdering (Godkjent/Ikkje godkjent). Rettleiande omfang på kvart notat er 4-6 sider (12 punkt skrift, halvannan linjeavstand, 2,5 cm marg).

3. Underkjend kurs kan ikkje takast opp. Ein vert i staden vist til JUS134 påfølgjande år. Dei særskilde delane knytt til JUS134-KINA kan altså ikkje takast opp.

4. Kursgodkjenning eldast ikkje.

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktivitetar er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgeleg i sertifiseringsgrunnlaget.

Vurderinga er sett saman av to separate deleksamenar, og begge eksamenane må vere greidd for at emnet skal vere greidd.

Den første eksamensdelen er den avsluttande prøva som inngår i Chinese Law Summer Program ved Renmin University Law School i Beijing. Denne eksamensdelen dekkjer læringsutbyteskildringa knytta til kinesisk rettskultur.

Den andre eksamensdelen er ein heimeksamen ved Det juridiske fakultet i Bergen. Denne eksamensdelen dekkjer eksamenskravet gjeld læringsutbyteskildringa knytta til rettskultur og norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Oppgåva skal leverast i Inspira. Ordgrensa er sett til 5000 ord. Heimeeksamen vil ikkje overlappa med undervisning i Kina.

Karakterskala

Ved sensur av den avsluttande prøva som inngår i Chinese Law Summer Program vert karakterskalaen greidd/ikkje greidd nytta.

Ved sensur av heimeksamen ved Det juridiske fakultet i Bergen blir karakterskalaen A til E for bestått og F for ikke bestått. A til E for greidd og F for ikkje greidd.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet i Bergen og Renmin University of China Law School i Beijing.

Emneevaluering

I samsvar med retningslinjer for evaluering av emne ved Det juridiske fakultet.

Kontaktinformasjon

Kursansvarleg: professor Jørn Øyrehagen Sunde

Administrativt ansvarleg: 3.studiear@jurfa.uib.no

Krav til forkunnskaper

Karaktersnitt på C eller betre i emna som er avlagt i masterprogrammet i rettsvitenskap på tidspunktet for søknad om deltaking i JUS134-Kina.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 60/17**Oppnevning av sensorer ved Det juridiske fakultet fra H17.**

Til studieutvalget

Fra studieseksjonen (v/KJESO)

1. september 2017

Sensorregister for Det juridiske fakultet

Sensorene oppnevnes av Det juridiske fakultet, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-9 nr. 2; delegert etter fullmakt fra Universitetsstyret. Fakultetsstyret vedtok i møte den 18.3.2014 (sak 24/14) at oppnevning av sensorer for fakultetets eksamener på alle nivåer under Ph.D. skal ligge til Studieutvalgets myndighetsområde¹⁷. Eventuelle tilleggsoppnevninger gjøres av dekan eller prodekan.

Ny oppnevning av sensorer skal gjøres hvert tredje år. Fakultetets sensorregister ble sist godkjent av fakultetsstyret i november 2013, så tiden for en ny gjennomgang av registeret er overmoden.

Nedenfor følger en kort redegjørelse for hvordan sensorregistreringen og -rekrutteringen ved Det juridiske fakultet foregår. Det er i denne redegjørelsen kun snakk om *eksterne* sensorer. Interne sensurkrefter legges ikke inn i sensorregisteret, selv om det finnes enkelte som har et slags ansettelsesforhold til Det juridiske fakultet og samtidig er oppført i sensorregisteret.

For oppnevning av sensorer vises ellers til *Instruks om oppgåvegjeving og sensur* ¹⁸.

Krav til sensorene

Potensielle sensorer vurderes av prodekan for undervisning.

For å bli godkjent kreves som utgangspunkt et vektet karaktersnitt på minst karakteren B, eventuelt karakteren 2.65. Fakultetets studieutvalg vedtok 3.3.2016 endringer i kravene til sensorene etter forslag fra studiedekanen og studieseksjonen [21/16].

Én av endringene er at ansatte med førstestillingskompetanse i rettsvitenskap kan brukes som sensorer og undervisere uten godkjenning av pro-/visedekan for undervisning. Videre er det lagt til krav om minimum to års arbeidserfaring for å bli godkjent som sensor. Dette kravet kan imidlertid regnes som oppfylt hvis søker har to års erfaring som arbeidsgruppeleder.

I vurderingen kan også spesialisering og personlig egnethet vektlegges, og i tillegg vil det samlede karakterbildet vurderes – særlig med henblikk på karakterfordeling over tid og på aktuelle emner.

Søkere kan bli godkjent kun som oppgaverettere. Dette gjelder typisk søkere som oppfyller karakterkravet, men mangler arbeids- og/eller undervisningserfaring. De brukes da utelukkende i

¹⁷ [Reglement](#) for Det juridiske fakultet, § 9. Myndighetsområde og oppgaver for studieutvalget

¹⁸ <http://www.uib.no/jur/22792/instruks-om-oppg%c3%a5vegjeving-og-sensur-integrert-masterprogram-i-rettsvitenskap-ved>

forbindelse med vurdering av obligatoriske kursoppgaver, kommentering av arbeidsoppgaver og lignende. Når de har oppfylt kravet om to års arbeidserfaring kan de søke om å bli godkjent som ordinær sensor.

Unntaksvis er det også mulig å godkjenne sensorer for enkeltstående fag og/eller masteroppgaver. Dette er særlig aktuelt i forbindelse med svært spesialiserte temaer, for eksempel når det er snakk om masteroppgaver med «snevre» temaer.

Retningslinjene for godkjenning av sensorer ved Det juridiske fakultet finnes [her](#)¹⁹.

Rekruttering av sensorer og vedlikehold av registeret

Våre sensorer rekrutteres generelt ved at de potensielle sensorene selv kontakter Det juridiske fakultet, eller at fakultetet sender en direkte forespørsel i tilfeller man har behov for sensorer innen et spesielt fagfelt.

Studieseksjonen sender i forkant av hvert studieår ut forespørsel til alle godkjente sensorer om hvilke fagområder de ønsker å sensurere innenfor. Forespørselen inneholder bl.a. informasjon om hvordan sensorer prioriteres ved sensuroppdrag:

Vi vil minne om betydningen av at man er villig til å ta på seg oppdrag i flere kategorier: Til eksamenssensur prioriteres de som retter obligatorisk oppgave i samme emne, og som også tar klagesensur. Vi vil prioritere sensorer som også gir tilsagn om å veilede et antall studenter til masteroppgave.²⁰

Hvis forespurte sensorer ikke gir tilbakemelding på den årvisse forespørselen inne den fastsatte fristen, forbeholder fakultetet seg retten til å fjerne dem fra sensorregisteret. Enkelte sensorer gir også beskjed om at de ikke lenger ønsker å være sensor for fakultetet, og tas ut av den grunn.

Opplysningene i registeret er basert på hva sensorene rapporterte da de sist besvarte fakultetets årlige forespørsel, med unntak av de som på eget initiativ informerer Det juridiske fakultet ved adresseendring eller jobbskifte. Informasjonen i registeret er dermed i all hovedsak fra mai 2017, og det er derfor mulig at enkelte i mellomtiden har skiftet både tittel og arbeidssted.

Neste forespørsel sendes ut fra fakultetet til alle registrerte sensorer i april/mai 2018.

Andel tidligere arbeidsgruppeledere i registeret

Studieseksjonen har de siste årene aktivt forsøkt å rekruttere arbeidsgruppeledere som sensorer, bl.a. ved å informere om muligheten i løpet av tiden de er ansatt ved fakultetet. Dette skjer via e-post og muntlig informasjon i møtesituasjoner. Strategien ser ut til å ha vært vellykket, og 83 av totalt 347 sensorer i registeret er tidligere arbeidsgruppeledere. Dette gir en prosentandel på ca. 23,9.

¹⁹ <http://www.uib.no/jur/23644/retningslinjer-godkjenning-og-valg-av-sensorer-og-undervisere>

²⁰ Fra distribusjonsbrevet som sendes til eksisterende sensorer.

En annen effekt av innsatsen for å rekruttere tidligere arbeidsgruppeledere er at vi nå har et mer omfangsrikt sensorregister med et bredere aldersspenn enn tidligere, et større innslag av nyutdannede jurister – og da i særdeleshet fra eget fakultet.

Det er ikke utarbeidet statistikk for hvor mange av de tidligere arbeidsgruppelederne som til nå faktisk er benyttet i sensur, men i utgangspunktet ser det ut til at sensorkorpsene jevnlig har innslag av nye navn. De studieårsansvarlige har aktivt oppfordret kursansvarlige til å inkludere nye sensorer i sensuren.

Andel sensorer med doktorgrad

I sensorregisteret finner vi 22 personer med doktorgrad, som gir en prosentandel på 6,3 %. Kvinneandelen her er 18,2 %; en nedgang fra 2013, da andelen var 22,2 % (5 av i alt 22 personer).

Kjønnsfordeling

Det er pr. 1. september 2017 totalt 347 sensorer i vårt register. 128 av disse er kvinner, noe som gir en kvinneandel på 36,9 %.

Ser man dette i sammenheng med tallene for 2008, 2010 og 2013 ser bildet slik ut:

Årstall	Kvinner	Menn	Totalt	% kvinner	% menn
2008	31	141	172	18,0	82,0
2010	50	137	187	26,7	73,3
2013	80	187	269	29,6	70,4
2017	128	219	347	36,9	63,1

Vi ser altså en vedvarende økning i både antall tilgjengelige, godkjente sensorer og en jevnt stigende kvinneandel.

Vedlegg

Sensorregister H'17 i separat forsendelse²¹.

Vedtaksforslag:

SU oppnevner sensorer i henhold til vedlagte register med virkning fra H17.

[Tilbake til sakslisten](#)

²¹ Oversikten er noe forenklet for å gjøre den mer leservennlig. Legg merke til at den består av flere ark.

Sak 61/17**Møtekalender SU H17/V18**

På bakgrunn av fakultetsstyrets møtekalender og med hensyn til skoleferier og helligdager mv, foreslås følgende møtekalender for SU inneværende studieår:

Møtedatoer SU Møtene er i 448 - JUSII onsdager kl. 10:15 - 12:00	Merknad	Fakultetsstyrets møter
12. september		29. august
Skolens høstferie uke 41 (9. - 13. oktober).		
18. oktober		31. oktober
15. november		
29. november	Dette møtet holder vi bare hvis vi ser at vi trenger et møte til før jul.	12. desember
24. januar		6. februar
21. februar		13. mars
Skolens vinterferie uke 9 (26. februar - 2. mars).		
21. mars		
Påske uke 13 (26. mars - 2. april).		
11. april		24. april
9. mai		
30. mai	Dette møtet flyttes/utsettes/avlyses, avhengig av hva vi trenger på slutten av året.	5. juni

[Tilbake til sakslisten](#)